

OOST-GELDERLAND

REGIONAAL ZAKENMAGAZINE | JAARGANG 13 | NUMMER 2 | MEI 2016

BUSINESS®

Innovatie in de Achterhoek
**"Innovatie speelt zich
af tussen de oren
van mensen"**

Smart Technical Education
Innovatie in het vmbo-techniek

Zakenautotestdag
Geslaagde netwerkdag

1985

2016

Dienstverleners in ICT.

Automatiseringsoplossingen
voor het midden- en
klein bedrijf.

www.passoft.nl
0314 - 34 51 98

Ook voor iVoIP telefonie uw Partner!

VOORWOORD

Innovatieve regio

In deze editie van Oost-Gelderland Business staan we uitgebreid stil bij het thema innovatie. Want dat dit een onderwerp is dat in de Achterhoek leeft, blijkt wel uit de vele projecten, innovatiehubs en producten die in de regio te vinden zijn. Sterker nog, uit het artikel over Innovatie in de Achterhoek blijkt innovatie zelfs noodzakelijk te zijn om de regio leefbaar te houden.

De partijen die we voor deze special benaderden, hebben allemaal één ding gemeen: ze zijn ontzettend trots op hun regio en wat hier allemaal gebeurt, maar ze zijn het er ook over eens dat dit wel veel beter uitgedragen zou mogen worden richting de rest van Nederland. Zo komt het TU Delft Solar Boat Team met haar draagvleugelboten op zonne-energie, waarmee het deelneemt aan internationale wedstrijden, regelmatig in het nieuws. Terwijl er in de Achterhoek een aantal bedrijven deelneemt aan het Smart Space Cluster Oost-Nederland en samen producten ontwikkelt die bijvoorbeeld infrarode straling in de ruimte kunnen meten. Wie kent dit cluster en die bedrijven? Wanneer komen zij in het nieuws? Hoog tijd om eens te laten zien wat er in de Achterhoek allemaal kan!

Verder treft u in het magazine natuurlijk een terugblik op onze zakenautotestdag. De Nissans, Renaults, BMW's en andere lease-auto's werden door de testrijders aan een kritische testrit onderworpen. De resultaten treft u achterin het magazine.

Met vriendelijke groet

*Sofie Fest
Hoofdredacteur Oost-Gelderland Business
sofie@vanmunstermedia.nl*

Zakenmagazine voor
de regio Oost-Gelderland
www.oostgelderlandbusiness.nl

JAARGANG 13
Mei, editie 2

REDACTIE ADRES
Postbus 6684, 6503 GD Nijmegen
Kerkenbos 12-24A, 6546 BE Nijmegen
Tel. (024) 373 8505, Fax (024) 373 0933
info@vanmunstermedia.nl

UITGEVER
Michael van Munster

HOOFDREDACTIE
Sofie Fest

EINDREDACTIE
Hans Hooft

REDACTIE BIJDAGEN
Susan Heimplaetzer, Jessica Scheffer,
Hans Hooft, Elly Molenaar,
Liesbeth Laman-Trip, Wim Meijnen,
Rigo van Raai, Saskia van Muilwijk

VORMGEVING / OPMAAK
Jan-Willem Bouwman, Margot Noyons

FOTOGRAFIE COVER
Elly Molenaar

DRUK
Balmedia

ADVERTENTIE-EXPLOITATIE
VM Sales en Support B.V.
Ton Niesink t: 06-33307044
Joep van der Linden t: 024-6423449

ABONNEMENTEN
Abonnementen kunnen op elk gewenst
tijdstip ingaan met een looptijd tot 31
december en worden automatisch ver-
lengd tenzij de abonnee uiterlijk voor
31 oktober schriftelijk opzegt.
Abonnementsprijs per jaar 39 euro
(incl 2 vermeldingen op
www.oostgelderlandbusiness.nl)

COPYRIGHTS
Het auteursrecht op de in dit tijdschrift
verschenen artikelen wordt door de
uitgever voorbehouden.

Hoewel de informatie gepubliceerd in
deze uitgave zorgvuldig is uitgezocht
en waar mogelijk gecontroleerd, sluiten
de uitgever en de redactie uitdrukkelijk
iedere aansprakelijkheid uit voor even-
tuele onjuistheden en/of onvolledig-
heid van de verstrekte gegevens.

© 2016 Overname van artikelen is
slechts mogelijk na verkregen schriftel-
ijke toestemming van de uitgever.

Innovatie Special

- 6** Coverstory: Innovatie in de Achterhoek
- 12** IJver en innovatie beloond in het bedrijvige Oost Gelre
- 14** InnovatieFestival 2016
- 17** Bronkhorst High-Tech innoveert al 35 jaar non-stop
- 18** Nieuw Werk: Vul moeilijk vervulbare vacatures in met maatwerk
- 20** Sociale innovatie: "Versterk de kracht van mensen. Dat is ons grootste kapitaal"
- 21** VNO-NCW Midden: Leidende rol innovatie voor regionale bedrijfsleven
- 22** Sectorplan Achterhoek
- 25** Rabobank: "Innovatief ondernemen zit in de aard van de mensen hier"
- 26** Betatech Services: Techniektalenten ontdekken en behouden voor
Achterhoek en de Liemers
- 29** Business Flitsen

- 31** Column Lodder-Dales: Heeft u al aangifte inkomstenbelasting gedaan?
- 35** Landgoed Ehzerwold: Natuurlijk goed
- 39** Succesvolle editie De Graafschap Zakenmanifestatie

Zakenautotestdag

- 42** Algemene impressie
- 45** Testverslagen

“Innovatie speelt zich af tussen de oren van mensen”

Het programma was een staalkaart van de innovatiethema's die in de regio spelen.

De Achterhoek heeft veel werkgelegenheid op dit niveau.

“Wees gericht op mogelijkheden en niet op belemmeringen.”

“Het thema innovatie moet hoog op de agenda staan. Bij bedrijven én politiek.”

De reclamespotjes zijn u vast niet ontgaan.

“Echt een auto met karakter door onder andere zijn stoere neus.”

Innovatie in de Achterhoek

“Innovatie speelt zich af tussen de oren van mensen”

De Achterhoek is een echte broedplaats voor innovatie. Die vindt plaats in de tien Innovatiehubs die de regio telt, en natuurlijk bij veel bedrijven zelf. Verschillende innovatieve en innovatie-aanjagende partijen vertellen wat er zoal in de regio gebeurt.

Innovatiecentrum ICER in Ulfst

Volgens Martin Stor, kennismakelaar ‘werken’ bij Achterhoek 2020 én directeur van het Achterhoekse Centrum voor Technologie (ACT), zit innoveren in de genen van de regio. “De Achterhoekse grond zit van oudsher vol met ijzererts. Dit werd bewerkt tot ijzer, waardoor er al heel vroeg ijzergieterijen langs de Oude IJssel ontstonden. De opkomst van de textielindustrie, en daarmee ook van de machine-industrie zorgde ervoor dat in de regio veel maakbedrijven ontstonden. Deze moesten regelmatig voor hun klanten slimme oplossingen bedenken. Nog altijd zie je hier vele toeleveranciers: bedrijven die voor andere bedrijven producten maken.” Wat volgens Stor eveneens meespeelt, is het feit dat er van oudsher ook al veel genetwerkt wordt. “De Achterhoek lag in de periferie, en had slechte verbindingen, waardoor men op elkaar was aangewezen. Dankzij die ingebakken netwerkcultuur wordt het soort innovatie dat nu gaande is, veel sneller opgepakt dan in andere regio’s. Dat wordt met name in clusters gedaan, waaronder

onze tien innovatiehubs. Dit zijn fysieke locaties waar bedrijven, onderwijsinstellingen en overheden elkaar vinden om door middel van vernieuwende projecten oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken en bedrijfsprocessen te vinden. Die hubs komen overigens in andere delen van het land niet goed van de grond.”

Smart Space Cluster

Mede vanuit zijn functie als directeur van ACT, waarbij Stor maakbedrijven en onderwijsinstellingen met elkaar in contact brengt, kan deze kennismakelaar talloze voorbeelden van innovatieve projecten noemen. “Neem bijvoorbeeld het project met een 3D-printer dat Kaak samen met zes MKB-bedrijven gaat starten. Het Graafschap College speelt hierin een actieve rol en gaat hier samen met de betrokken bedrijven in investeren.” De Achterhoekse bedrijven VeldLaser Innovations, Mecon Engineering, Prange Precisie Assemblage Oplossingen, PMP en QConcepts zijn bij het Smart

Space Cluster Oost-Nederland betrokken. Stor licht toe: “Vanuit de overheid is bepaald dat het Nederlandse ruimtevaartprogramma meer aansluiting moet zoeken met het MKB. De kennis die wordt ontwikkeld voor dit programma, moet toegankelijk zijn voor bedrijven die deze technieken voor productontwikkeling kan gebruiken. Een voorbeeld hiervan is een satelliet die infrarode straling in de ruimte meet. Om verschillende soorten straling te kunnen meten, moet er een filter op een wiel voor de sensor kunnen worden gedraaid. De motor die dit doet, produceert echter warmte die de metingen van de sensor verstoort. De motor moet dus zo worden gebouwd dat er zo min mogelijk warmte wordt geproduceerd als het wiel ronddraait. Mecon kon bijvoorbeeld de spoeltjes voor deze motor maken.”

Ambachtelijke pionier

Een pionier die door bedrijven in heel Nederland wordt gevolgd, is Stooff Interior Projects. Stor: “Dit ambachtelijke bedrijf

zet productietechnieken uit de automotive industrie in. Stooff produceert onder andere balies voor bedrijven. Voor elk type object wordt informatie ingevoerd waarmee een 3D-model wordt gemaakt. Vervolgens kunnen klanten zelf de gewenste maten invoeren, die vervolgens informatie voor de offerte, de werkvoorbereiding en de machines doorstuurt. Een robot haalt automatisch de juiste plaat uit het magazijn en legt deze onder de freesplank. Alle benodigde onderdelen worden automatisch uit de plaat gehaald, waarbij door middel van nesten zo min mogelijk materiaalverlies plaatsvindt. Vervolgens kan het pakket onderdelen met de hand worden gemonteerd. Binnen tien jaar tijd is het bedrijf uitgegroeid naar een marktleider in de meubelindustrie en is het personeelsbestand gegroeid van nul naar vijftig medewerkers.”

Van productie naar service

Een ander bedrijf waar innovatie een ingrijpende invloed heeft gehad op het productieproces is Virupa Visual Solutions uit Aalten, dat is gespecialiseerd in in- en outstore shoppersigning, bewegwij-

zering en huisstijlontwikkeling en implementatie. Om goed in te kunnen spelen op de ontwikkelingen in de markt en de branche, is innoveren volgens directeur Vincent Immink noodzakelijk. Dit gebeurt op het gebied van materialen, technieken

“De opkomst van de textielindustrie, en daarmee ook van de machine-industrie zorgde ervoor dat in de regio veel maakbedrijven ontstonden.”

en de organisatie van het bedrijf zelf. “Vijfendertig jaar geleden werkten we nog met zeefdrukken. Nu maken we gebruik van digital printing en kunnen we drukken op materialen zoals aluminium, kunststof en magneten. Ook zie je steeds vaker

digital signing via schermen en displays. Omdat we alle denkbare vormen van signing kunnen ontwerpen, produceren en implementeren, profileren we ons dan ook niet als productiebedrijf, maar als servicegericht bedrijf. We kunnen zelfs voor winkels met meerdere filialen een webshop op maat bouwen zodat er per filiaal materiaal kan worden besteld. Dit is niet alleen handig voor retailwinkels, maar ook voor dienstverlenende bedrijven die steeds vaker onder één paraplu opereren.” Retailwinkels zijn een belangrijke klant voor Virupa, maar deze zijn wel conjunctuurgevoelig. Immink houdt om die reden de voorraden beperkt. “Door op demand te produceren, beperken we het risico. We leveren de klant maatwerk, want elke winkel heeft andere afmetingen en een eigen indeling. Bovendien spelen we zo ook goed in op de signingvraag van de vele tijdelijke winkels die je in het straatbeeld terug ziet. Daarnaast kijken we voortdurend hoe we onze producten en service kunnen verbeteren door bijvoorbeeld met vraagstukken van de klant aan de slag te gaan. Daar is onder andere een gebruiks-

Stooff Interior Projects

ICER

vriendelijk ophangstelsysteem uit voortgekomen zodat klanten zelf borden kunnen verwisselen.” Tenslotte benadrukt Immink dat innovatie in de interne bedrijfsprocessen ook zeer rendabel kan zijn. “Door middel van ICT en het koppelen van data kan je je bedrijfs- en productieproces efficiënter inrichten. Zelf werken wij met Quick Response Manufacturing, waarmee we tijdswinst boeken in het gehele traject.”

Wonen

Innovatie vindt niet alleen bij (maak) bedrijven plaats, maar ook in de woonsector. Hans Suurmond, kennismakelaar ‘wonen’ bij Achterhoek 2020, jaagt samen met andere partijen ontwikkelingen op het gebied van wonen aan. “In de Achterhoek sluit het aanbod van vastgoed niet goed aan op de vraag. Zo zijn er te weinig starterswoningen waardoor jongvolwassenen moeilijk een huis kunnen vinden.

Nieuwbouw is niet de oplossing, omdat de Achterhoek een krimpregio is en er voor de extra huizen die nu worden gebouwd na 2030 geen vraag meer is. Een oplossing hiervoor is het bouwen van tijdelijke woningen van alternatieve materialen zoals metaal, stro, kunststof en hout, die na demontage kunnen worden hergebruikt. Normaal gesproken moeten woningen aan strenge eisen voldoen, maar als krimpregio krijgen we een tijdelijke

INNOVATIEVE PROJECTEN IN DE ACHTERHOEK

LoRa sensornetwerk

Op 23 maart 2016 werd in innovatiecentrum ICER het LoRa sensornetwerk geopend. Dit netwerk bestaat uit diverse kleine sensoren die weinig energie verbruiken en met behulp van weinig bandbreedte meetresultaten door kunnen sturen. LoRa wordt onder andere al ingezet in de haven van Rotterdam om de logistieke stromen in kaart te brengen. In de Achterhoek wordt het nu voor het eerst in Nederland binnen de agrarische sector toegepast. Dankzij het sensorennetwerk kunnen op microniveau metingen worden gedaan zoals temperatuur, de samenstelling van de grond en de ontwikkeling van een gewas. De data uit de verschillende sensoren wordt vervolgens gekoppeld en geïnterpreteerd. Om dit netwerk te laten functioneren zijn agrarische ondernemers betrokken, evenals kennisinstellingen en bedrijven die applicaties kunnen ontwikkelen voor het interpreteren van de data. Het uiteindelijke doel is om innovaties in de agrarische sector te stimuleren, de kennis van studenten aan te laten sluiten op de praktijk door het netwerk beschikbaar te stellen aan scholen en de werkgelegenheid in de regio aan te jagen.

Industrieel bouwen

De bouwsector is een stap richting industrieel bouwen aan het maken. Woningen kunnen al in delen in fabrieken worden geproduceerd, om vervolgens de onderdelen ter plekke verder in elkaar te zetten. Dit biedt echter weinig ruimte voor variëteit. Bij ICER wordt op dit moment door meubelontwerper Michiel van der Kley geëxperimenteerd met een 3D-betonprinter die heel nauwkeuring laagjes beton in verschillende vormen op elkaar kan spuiten. Dit biedt mogelijkheden om bijvoorbeeld voor een huis elke steen individueel te printen, of om holle bakstenen te produceren waar een waterafvoersysteem doorheen kan lopen. Door steeds nieuwe maten en modellen in te voeren, blijft het productieproces flexibel, maar wordt de kostprijs van de stenen dankzij de productiemethode van massafabricatie niet te hoog. Dit wordt ook wel mass customization genoemd.

onthefving van regels waardoor er ruimte ontstaat om te experimenteren. Na de zomer wordt gestart met de bouw van één van de woningen. De gemeente Winterswijk gaat voor deze experimenteerwoningen een plek toewijzen waar deze onderkoms uiteindelijk kunnen worden bezichtigd.”

Sociale teams

Rondom zorg, wonen en zelfredzaamheid vindt tevens innovatie plaats door bestaande diensten en netwerken in te zetten. “De overheid heeft al diverse sociale teams georganiseerd om te stimuleren dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen wonen”, benadrukt Suurmond. “Maar die zelfredzaamheid behelst meer dan alleen toegang tot zorg. Je moet ook middelen hebben om de zelfredzaamheid van mensen te realiseren, zodat zij boodschappen kunnen blijven doen, of familieleden in de regio kunnen bezoeken.

We stimuleren onder andere het opzetten van zorgcoöperaties in dorpen zonder verpleegtehuis. Wat kunnen de bewoners voor elkaar betekenen en wat kan er eventueel gezamenlijk aan zorg worden ingekocht? Ook ondersteunen we bij het opzetten van een netwerk van vrijwilligers. Soms bestaat dit al in de vorm van een dorpsorganisatie, soms mag dit nog wat meer worden aangejaagd. Daarnaast inventariseren de gemeenten aan welke diensten behoefte is, bijvoorbeeld op het gebied van vervoer en gezelschap. Enkele ideeën die daaruit zijn voortgekomen, zijn een ruilsysteem voor diensten en een Talentenbank waarbij vraag en aanbod van diensten en producten worden gebundeld. Woon-zorgconsulenten stimuleren met name ouderen om hun vraag op tafel te leggen, en doen hen beseffen dat zij meer te bieden hebben dan zij zelf denken. Deze manieren van samenwerken

3D-metaalprinten

De Vleermoesbus

zijn bij uitstek geschikt in kleine wijken en dorpskernen waar de saamhorigheid vaak al groot is.” Suurmond zou graag nog wat ontwikkelingen zien rondom sociale begeleiding tijdens het bouwproces. “Afgezien van de nieuwe vormen van wonen en werken die nieuwe vormen van vastgoed vereisen, denk ik dat de bouwsector op het gebied van sociale innovatie nog wel een stap kan zetten. De bouwsector is van nature niet erg communicatief ingesteld, maar mag haar service op dit gebied best uitbreiden. Want hoewel bewoners over het algemeen vrij tevreden zijn wanneer een (ver)bouwproces eenmaal is afgerond, is dit wel een traject dat de nodige emoties en onzekerheden met zich meebrengt. In Twente heeft een aantal aannemers bijvoorbeeld een woonconsulent in dienst die sociale begeleiding tijdens het bouwproces biedt.”

Bereikbaarheid

Naast wonen en werken is ook bereikbaarheid een aandachtspunt in de Achterhoek, waarbij innovatie en het toepassen van

bestaande technieken tot slimme en betaalbare oplossingen leiden. “De digitale en fysieke infrastructuur in de Achterhoek zijn belangrijke punten van aandacht”, vertelt kennismakelaar ‘bereikbaarheid’ Margret Klein Holkenborg. “In beide gevallen geldt dat we zoeken naar rendabele, effectieve oplossingen waarbij alle beschikbare middelen, maar vooral ook slimme oplossingen worden ingezet.” De digitale bereikbaarheid in het buitengebied is hiervan een goed voorbeeld. “Omdat alles steeds verder digitaliseert, vragen bedrijven, instellingen, burgers en bezoekers een goede, snelle en betrouwbare internetverbinding. De leefbaarheid van een gebied wordt mede bepaald door de bereikbaarheid, ook op digitaal gebied. Want dan maak je het voor bewoners, bedrijven en toeristen aantrekkelijk en aangenaam om in de Achterhoek te blijven en verblijven. De aanleg van een glasvezelnetwerk in de Achterhoek en met name in het buitengebied is een uitstekende oplossing voor dit probleem. Dit mag volgens de Europese wetgeving niet worden opge-

pakt door de provincie en de gemeenten omdat overheden geen staatssteun mogen geven bij dit soort projecten. Daarom nemen nu lokale coöperaties het initiatief om glasvezel te realiseren. Indien 50% van de adressen van een gebied aangeeft een abonnement te willen kan in de zomer van 2016 het startschot in bijvoorbeeld Winterswijk al worden gegeven.”

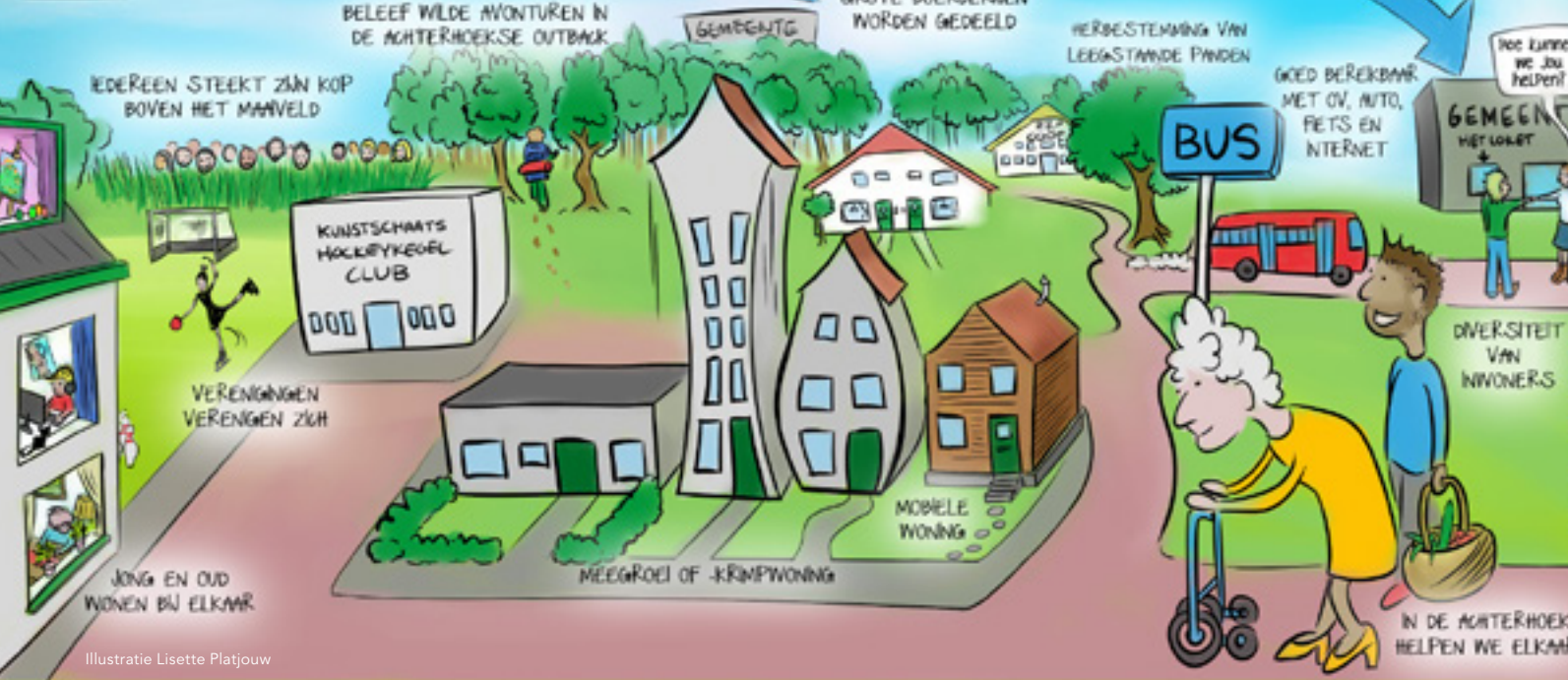
Vervoerssysteem

Wat betreft de bereikbaarheid met het openbaar vervoer zorgt vervoersmaatschappij Arriva in opdracht van de provincie voor de ‘grofmazige’ fysieke bereikbaarheid via twee spoorlijnen en enkele grote buslijnen. Het probleem is dat diverse dorpen en kernen een minder goede verbinding met deze spoor- en buslijnen hebben. Het is daarom noodzakelijk een fijnmazig netwerk te creëren dat ervoor zorgt dat de hoofdadere van het OV (bus en trein) goed bereikbaar zijn. Als onderdeel van de uitvoeringsagenda van Achterhoek 2020 wordt er een samenhangend vervoerssysteem ingericht

van droom naar uitvoering

11-11-2015

Illustratie Lisette Platjouw

dat invulling moet gaan geven aan de basismobiliteit in de regio. Iedereen moet zich zelfstandig en tegen een redelijk tarief kunnen verplaatsen. De verantwoordelijkheid voor die zogenoemde basismobiliteit ligt per 1 januari 2017 bij de gemeenten. Via een regionale vervoercentrale wordt dan het vervoer voor bepaalde doelgroepen zoals leerlingen of mensen met een WMO-indicatie geregeld. Door het samenbrengen van alle mogelijke vervoersvragen in één systeem wordt het mogelijk om het vervoer zo efficiënt mogelijk te plannen en uit te voeren.

Inmiddels zijn er voor de onderkant van het OV diverse lokale initiatieven gestart. “Een zorginstelling in Aalten heeft bijvoorbeeld een overdekt golfkarretje, een soort Pausmobiel, tot haar beschikking voor korte ritten binnen Aalten”, vertelt Klein Holkenborg. “Vrijwilligers verzorgen het vervoer voor bijvoorbeeld de middagmaaltijd in een centraal gebouw of voor een ritje naar de supermarkt. Binnen de voormalige gemeente Neede rijdt de Vlearmoebus rond. Dit is een rolstoel-

toegankelijke bus die op afroep ritjes van deur tot deur verzorgt voor mensen die geen eigen vervoermiddel hebben. Verder heeft de provincie de Achterhoek gevraagd om een twee jaar durende proef te houden met het concept van Mobiel Gedeeld. Dit is een deelautoproject waar ook mensen zonder rijbewijs aan mee kunnen doen. Iemand zonder rijbewijs deelt zijn of haar reisbehoefte met de rijbewijsbezitter binnen hetzelfde dorp. Is er een match in tijd en route, dan wordt de deelauto optimaal benut en worden de kosten gedeeld. Dit soort initiatieven van burgerparticipatie zien gemeenten graag. Ze zetten er op in.”

Tussen de oren

Volgens Stor is er binnen elk bedrijf en binnen elke organisatie wel een bepaalde mate van innovatie mogelijk. “Innovatie kan op verschillende manieren ontstaan. Bijvoorbeeld als bedrijven een oplossing voor een probleem zoeken of een hogeschool een nieuwe techniek ontwikkelt waar bedrijven op aan kunnen sluiten. Innovatie speelt zich vooral af tussen oren

van mensen. Bovendien is innoveren geldgedreven. Het gaat vaak om maatschappelijk geld en dat moet dus ook worden terugverdiend.” “Innovatie is essentieel voor bedrijven”, voegt Immink toe. “In de diverse Innovatiehubs kan je zelf zien of innoveren iets voor je is en wat er allemaal mogelijk is. Zelf maak ik onderdeel uit van de regiegroep Smart Industry. Deze heeft als doel om de Achterhoek te promoten als ‘Smarthub’, het epicentrum van de Nederlandse Smart Industry waar bedrijven de nieuwste technieken op het gebied van digitalisering, informatieoverdracht en productie combineren. Deze positionering is tijdens het jaarlijkse InnovatieFestival nogmaals onderstreept. Het is belangrijk dat we blijven laten zien wat er in deze regio allemaal mogelijk is en welke parels hier te vinden zijn. We zijn harde, betrokken werkers. Die mentaliteit dragen de Superboeren van BV De Graafschap uit en dit wordt goed ontvangen door de rest van Nederland. Nu is het tijd dat de gehele regio de positieve punten beter gaat uitventen.” ■

André en Annemarie Kuypers, Hair & Wellness

Gerben Obbink, electronicaketen Radio Obbink

Fotografie Marcel Krijgsman

IJver en innovatie beloond in het bedrijvige Oost Gelre

Oost Gelre is een goede uitvalsbasis tussen Twente, het knooppunt Arnhem-Nijmegen en Duitsland. Met ruimte én mogelijkheden voor zowel kleinschalige bedrijvigheid op de verschillende industrieterreinen als grootschalige bedrijvigheid op het Regionale Bedrijventerrein Laarberg. Er is een grote verscheidenheid aan bedrijven, die elkaar aanvullen en versterken. Deze goede mix van innovatief en ambachtelijk ondernemerschap heeft geleid tot de uitreiking van meerdere Awards aan bedrijven uit Oost Gelre.

TEKST **SASKIA VAN MUIJLWIJK**

Oost Gelre profileert zich op basis van vier kernkwaliteiten: de organisatie en het faciliteren van groot- en kleinschalige evenementen, het benutten van het prachtige coulisselandschap, zorg en aandacht voor elkaar en bedrijvigheid. Deze kernkwaliteiten maken dat het er niet alleen goed werken is, maar ook aantrekkelijk om te wonen en recreëren.

Bekroonde innovaties

Ondernemend Oost Gelre werd het afgelopen jaar beloond met meerdere Awards voor ondernemerschap en innovatie. Zo ontving Kuypers Hair & Wellness enkele Coiffure

Awards en de Nationale Business Succes Award, werd Obbink uitgeroepen tot Beste Electronica Retailer van Nederland, kreeg de Pillen Group voor de 'HeatFun' de ESEF Award 2016 voor Engineering & Design en werd het UWIS Caravanbed van Wisselink Caravans beloond met zowel de KCK Kampeer Award als de Innovatieprijs.

Kijk in de spiegel

André Kuypers runt met zijn vrouw Annemarie zeven Hair & Wellness vestigingen. Samen innoveerden zij zowel in het vak met de 3D-kniptechniek als bedrijfsmatig met een complete formule voor uiterlijke

verzorging. Ondanks alle Awards blijft Kuypers met beide benen op de grond staan. "Blijf in de spiegel kijken, wat heeft je klant nodig en het allerbelangrijkste is investeren in je personeel."

Veel kappers stoppen al na vijf jaar. Maar niet bij Kuypers, dienstverbanden van 25 jaar zijn bij hem geen uitzondering. "Wij willen de mensen zolang mogelijk in dienst houden, want dat is je kwaliteit. Je moet de wortel blijven voeden, in plaats vanaf de wortel opnieuw opbouwen." Kuypers investeert dus graag in zijn medewerkers. "Het kappersvak is moeilijk, maar ook veelzijdig. Het is geen kunstje dat je kunt herhalen, iedere klant is

Theo Pillen, Pillen Group

Fotografie Marcel Krijgsman

Jurjen Wisselink, Wisselink Caravans

anders. Een haarstylist bij Kuypers Hair & Wellness moet veelzijdig zijn. Daar is zeer veel training en motivatie voor nodig, maar sfeer is net zo belangrijk. Daarom hebben we een open dialoog met onze medewerkers.”

Prikkel de consument

Bij Gerben Obbink, eigenaar van de electronicaketen Radio Obbink, maken ook zijn medewerkers het verschil. Hij schreef te tijdens de crisis een brief: “We moeten iets extra’s doen om te overleven tussen de rest.” Hoewel het familiebedrijf Obbink ruim 80 jaar bestaat, zegt hij: “Alle successen uit het verleden zijn geen garantie voor de toekomst. Elke dag moeten we stappen vooruit maken door de zwakke plekken van ons bedrijf te verbeteren.” Hoewel sommige ondernemers internet als een bedreiging zien, kun je er ook voordeel mee doen. “Wij werken met uitsluitend Nederlandse kwaliteitsmerken, waar we goede service op kunnen geven en waar ons personeel alle kennis van heeft.” Veel mensen komen nog graag in de winkel. “Daar zorgen we voor een goede sfeer en de prijzen zijn echt niet hoger dan op internet.” Een gemiddeld huishouden heeft ruim 50 elektrische apparaten in huis. “Dit wordt door het Internet of Things nog meer”, voorspelt Obbink. “Wij prikkelen consumenten zoveel mogelijk door te innoveren met verschillende formules en we breiden onze activiteiten uit naar de zakelijke markt en België.”

Neem afstand

Jurjen Wisselink, eigenaar van Wisselink Caravans, ontwikkelde het innovatieve UWIS Caravanbed. “Veel caravans worden

ingeruild als een gezin uit meer dan vier personen bestaat. Dit is niet meer nodig met het UWIS Caravanbed. Hiermee creëer je snel en eenvoudig in elke caravan een extra slaapplek voor een kind tot ongeveer 12 jaar.” Enthousiast vertelt Wisselink over de tijd die hij zittend in de caravans heeft doorgebracht. “Ik begon met de basis, zoals de vloer, een wand en een kast. De oplossing moest dus op één van deze drie delen afgesteund worden, zonder schade te veroorzaken.”

Met industrieel ontwerper Chiel Kolkman maakte hij schetsen en prototypes. “Tekenen, doeken stikken, bouwen, testen en weer opnieuw beginnen.” Dit proces duurde vijf jaar en toen was het UWIS Caravanbed klaar voor productie. “Hoewel er dus geen vraag naar was, is door goed te luisteren naar onze klanten, creatieve denkprocessen, gestructureerd werken en heel veel geduld een innovatie ontstaan. Ik raad alle ondernemers aan om hun werkdagen goed te analyseren op momenten dat ze niet op hun werk zijn. Van een afstand heb je meer overzicht en krijg je goede ideeën.”

Durf om te denken

Theo Pillen, eigenaar van Pillen Group, ontwikkelde de HeatFun. Een energiezuinig verwarmings- en LED-paneel, waarmee medewerkers zelf de temperatuur op hun werkplek instellen. “Welzijn op de werkplek is een voorwaarde voor betere prestaties”, stelt hij. Pillen constateerde bij een klant waarvoor de Pillen Group kassawerkplekken fabriceert, dat de medewerkers last hadden van tocht en kou. “We ontwikkelden een individueel instelbaar infrarood paneel, dat

de voeten en benen van de kassamedewerkers verwarmde.”

Pillen zag nog meer mogelijkheden. “Toen kreeg ik het idee om dat paneel als een zon te laten werken. De warmte straalt vanaf het plafond naar de medewerker, dus de energie wordt beter benut. We combineerden het plug & play infrarood paneel met LED-verlichting én we voegden er een geluidempende werking en een strak design aan toe.” Met de HeatFun verlicht en verwarm je dus alleen op die plekken die nodig zijn. “Maar kijk niet alleen naar de energiebesparing”, zegt Pillen. “Minstens net zo belangrijk is de energievergroting van de medewerkers die de HeatFun gebruiken.” Met de eenvoudige plug & play installatie doorbreekt de innovatieve HeatFun de traditionele manier van verwarmen en verlichten. “De HeatFun wordt inmiddels breder toegepast zoals op luchthavens, maar ook bij de fysiotherapeut. De mogelijkheden zijn talrijk, maar het is een kwestie van omdenken.”

Door goed naar je eigen bedrijf en je klanten te kijken, kun je innoveren en toekomstgericht werken. Een voorwaarde voor een succesvol bestaan in een roerige markt. Het is zoals Obbink tijdens het 80-jarig jubileum in een tweede brief aan zijn medewerkers schreef: “Wie denkt dat we er nu zijn, heeft het verkeerd. Verschil maken wordt steeds belangrijker.” ■

www.oost-gelre.nl - www.kuypershaarmode.nl
www.obbink.nl - www.wisselinkcaravans.nl
www.pillen.eu

InnovatieFestival 2016:

Etalage van innovatie in de Achterhoek

Van 14 tot en met 24 maart 2016 vond het InnovatieFestival 2016 'Toekomst in de maak' plaats op diverse locaties in de Achterhoek. Achterhoekse ondernemers, maatschappelijke organisaties en overheid hadden de handen ineengeslagen om een tiendaagse te organiseren met uiteenlopende evenementen, die een positief en energiek beeld geven van de Achterhoek als innovatieve regio.

FOTOGRAFIE © STAN BOUMAN FOTOGRAFIE

In navolging van de succesvolle editie van 2015 'Nieuw Vakwerk' stond dit jaar het thema 'Toekomst in de maak' centraal tijdens het InnovatieFestival. De Achterhoek heeft een enorme groeipotentie, door haar sterke maakindustrie, haar ligging en haar cultuur van samenwerken. De regio slaagde er tijdens het InnovatieFestival 2016 andermaal in om zich optimaal te positioneren als het meest innovatieve deel van Nederland. De Achterhoek is de regio van de Smart Industry, met het vermogen om innovatieve talenten te werven en te binden.

Opwarmertje

Op 11 maart hebben een 70-tal Achterhoekse vmbo-leerlingen, docen-

ten en enkele vertegenwoordigers van Achterhoekse installatiebedrijven de SHK Messe in Essen bezocht, een vakbeurs over installatie en duurzaamheid. Dit bezoek fungeerde als een opwarmertje voor het InnovatieFestival en had als doel kennis te nemen van de nieuwste technologieën op het gebied van installatie, bouw en duurzaamheid, en deze te verbinden aan de doelstellingen van de regio om te investeren in Smart Industry. In samenwerking met de SHK Messe werd een selectie gemaakt van de 30 meest innovatieve technieken op de beurs. Ook vond er op de beurs een ontmoeting plaats tussen Achterhoekse docenten en hun Duitse collega's.

Achterhoek2020

Na de Kick-Off van het InnovatieFestival 2016: een kookwedstrijd tussen de 3 O's en een kookdemonstratie van leerlingen van het Graafschap College, organiseerde Achterhoek2020 op 14 maart in Innovatiecentrum ICER in Ulft een informatieve netwerkbijeenkomst over de nieuwe Uitvoeringsagenda2.0. (www.achterhoek2020.nl/uitvoeringagenda). De drie O's (ondernemers, maatschappelijke organisaties en overheden) hebben samen focus aangebracht en de ambities van de Achterhoek uitgewerkt in diverse nieuwe programma's. Zij gaven een overzicht van de stand van zaken en keken op ludieke wijze verder dan 2020. Ook wierpen ze kort een blik over de landsgrens.

Staalkaart

Het programma was feitelijk een staalkaart van de innovatiethema's die in de regio spelen. De eerste helft van het programma stond het techniekonderwijs centraal. Docenten van voortgezet onderwijs en mbo gingen met elkaar in gesprek en de Talentendag stond in het teken van werving van (bijna) afgestudeerden in de techniek. Op zaterdag 19 maart vonden de populaire Techniekdag en een Open Dag plaats bij MPS in Lichtenvoorde. Ruim 6.000 bezoekers hebben hier een kijkje genomen. Op 22 maart verplaatste het festival zich naar Stadion de Vijverberg waar op die dag de Ondernemersdag plaatsvond met de verkiezing van het 'Innovatiefste bedrijf van de Achterhoek 2016', onder dagvoorzitterschap van Jort Kelder. Ruim 20 bedrijven hadden zich ingeschreven voor deze verkiezing. De uiteindelijke winnaar van die felbegeerde titel werd Nijhuis Water Technology; Stooff Interior Design uit Eibergen en

Q-Concepts Design & Engineering uit Doetinchem grepen net naast de award.

Wilbert Menkveld, Manager Research & Development Nijhuis Water Technology: "Het is een mooie erkenning voor de strategie die Nijhuis een aantal jaren geleden is ingeslagen om ons te onderscheiden door waardevolle stoffen zoals stikstof terug te winnen uit afvalwater en organische reststromen en hierdoor waarde voor onze klanten te creëren. Voor ons hele team is het een enorme stimulans. Wij zijn dagelijks bezig met innovatie en we ervaren het als extra bijzonder dat de meerderheid van de aanwezige ondernemers uit de Achterhoek dit heeft erkend."

Smaakmanifestatie 'Heerlijkheid Achterhoek'

Dat innovatie niet beperkt is tot techniek, werd bewezen door de smaakmanifestatie

'Heerlijkheid Achterhoek'. Speciaal voor het InnovatieFestival 2016 werd een gelegenheidssamenwerking aangegaan met het Graafschap College. Op deze wijze werd de 'gevestigde culinaire orde in de Achterhoek' verenigd met het aanstormende culinaire talent. De gelegenheidssamenwerking werd ingevuld door het verzorgen van de culinaire omlijsting van de 'Kick-off' op 14 maart in Innovatiecentrum ICER en de Ondernemersdag en de Zakenmanifestatie van 22 tot en met 24 maart in het paviljoen bij Stadion de Vijverberg in Doetinchem. Tijdens deze Zakenmanifestatie, een initiatief van BV De Graafschap die dit jaar voor de negende keer plaatsvond, werd de tiendaagse afgesloten.

Met dank aan Corine Berkel, Managing Director van Mood Concepts, organisator van het festival. ■

BRONKHORST HIGH-TECH B.V. OPENT DEUREN VOOR PUBLIEK

Meten met de beste

De wereld van hightech regel- en meetinstrumenten is fascinerend. Slechts bij hoge uitzondering komt het voor dat er een kijkje achter de schermen kan worden genomen in deze innovatieve industrie.

Zaterdag 4 juni is zo een dag. Bronkhorst High-Tech B.V. opent dan, ter gelegenheid van het 35-jarig bestaan, van 10.00 tot 15.00 uur haar deuren aan de Nijverheidsstraat 1A in Ruurlo.

Bronkhorst ontwikkelt, produceert en verkoopt zeer hoogwaardige meet- en regel-instrumenten voor gas- en vloeistofstromen. Het Ruurlose bedrijf is marktleider in Europa op het gebied van Mass Flow Controllers en behoort wereldwijd tot de top 4. Bronkhorst heeft wereldwijd 420 werknemers in dienst, waarvan er ruim 300 in Ruurlo werkzaam zijn.

Algemeen directeur Ben Brussen: "Bronkhorst is een familiebedrijf met een mondiale blik en stevig geworteld in de Achterhoek. Een goede en snelle leverbetrouwbaarheid is cruciaal voor onze bedrijfsvoering en daarom doen we zoveel mogelijk zaken met toeleveringsbedrijven in de regio. Dit betekent dat we korte communicatielijnen hebben met onze leveranciers, bovendien zorgt het voor werkgelegenheid in de Achterhoek en Twente. We zijn er trots op dat we deze rol kunnen vervullen."

WWW.BRONKHORST.COM/OPENDAG

Als er één bedrijf in de Achterhoek gevestigd is dat continu innoveert, dan is het wel Bronkhorst High-Tech B.V. in Ruurlo. Een team van dertig knappe koppen vormt er de Research & Development-afdeling, waar steeds opnieuw artikelen worden toegevoegd aan het productenpakket en waar onafgebroken wordt nagedacht over baanbrekende meetmethoden.

TEKST EN FOTOGRAFIE ELLY MOLENAAR

Bronkhorst High-Tech innoveert al 35 jaar non-stop

Je kunt het zo gek niet bedenken of van de thermische massflow meters en regelaars die Bronkhorst ontwikkelt en fabriceert, wordt in het bedrijfsleven gebruik gemaakt. “Bijvoorbeeld bij het fabriceren van brillenglazen met een antireflectiecoating”, vertelt Gert-Jan Snijders, manager R&D. “Of bij het maken van computerchips, het toedienen van medicijnen in ziekenhuizen, maar ook bij het injecteren van zalm in Zweden worden onze meters en regelaars gebruikt. Ik noem maar een paar dwarsstraten.” Flow meten, oftewel het bepalen van de hoeveelheid gas of vloeistof die stroomt, wordt in allerlei markten toegepast. “Maar je wilt niet alleen weten hoeveel gas of vloeistof er stroomt, je wilt het ook kunnen

doseren. In sommige gevallen wil je bovendien de druk en de temperatuur regelen. Klanten worden veeleisender. Bijvoorbeeld de huidige laser-lastechniek, waarbij onze gasflow-controllers worden gebruikt, levert een uiterst gladde las met een constante kwaliteit.”

Moderne vraag

Bronkhorst High-Tech ontwikkelt steeds nieuwe apparaten en methoden om aan de moderne vraag te voldoen. “We beginnen met een enorme portefeuille”, zegt Snijders. “We bestaan 35 jaar en hebben daarom een uitgebreid productenpakket. We proberen in eerste instantie altijd bestaande apparaten in te zetten. Mochten die niet aan de specifieke vraag voldoen, dan gebruiken we andere materialen of passen we andere meetprincipes toe.” Zo’n beetje ieder decennium komt Bronkhorst High-Tech met een grensverleggende innovatie. “Tien jaar geleden introduceerden we op Coriolis-kracht gebaseerde flowmeters. Op dit moment zijn we bezig met het ontwikkelen van een nieuwe meetmethode op basis van ultrasonische geluiden”, licht Snijders een tipje van de sluier. “Als enige bedrijf zetten wij deze meetprincipes in voor het meten van extreem lage hoeveelheden doorstroming.”

Medewerkers uit de regio

Bij Bronkhorst High-Tech werken veel hoogopgeleide technici. “We hebben veel kennis

in huis”, zegt Snijders. “We werken daarnaast ook nauw samen met TNO en universiteiten. Bovendien werken verschillende technische hbo-opleidingen met ons mee. We zijn op dit moment bijvoorbeeld bezig met een project samen met leerlingen van hogeschool Saxion in Enschede. Er wordt gewerkt aan het verbeteren van medicijntoediening aan couveusebaby’s.”

Bij zo’n innovatief bedrijf, met verkooppunten over de hele wereld, werken mensen uit het hele land, zou je denken. “Nee hoor”, zegt Snijders. “Wij kunnen over het algemeen voldoende nieuwe medewerkers vinden uit deze regio. Daarnaast werken we vooral samen met lokale ondernemers en leveranciers. Je kunt alles wel uit China halen, maar wij betrekken de benodigde onderdelen liever bij kwaliteitsleveranciers uit de regio. Goed voor de lokale economie, goed voor de Achterhoek.”

Op zaterdag 4 juni houdt Bronkhorst High-Tech B.V. een open dag ter gelegenheid van het 35-jarig bestaan, waarbij iedereen die nieuwsgierig is het bedrijf van binnen mag bekijken. ■

www.bronkhorst.com

Innovatie in het vmbo-techniek met project Smart Technical Education

Het project Smart Technical Education (STE) heeft als doel dat de vmbo-techniekopleidingen in de Achterhoek beschikbaar blijven, dat meer leerlingen kiezen voor een vmbo-techniekopleiding en dat de techniekopleidingen maximaal aansluiten bij de innovaties in de beroepspraktijk.

TEKST LIESBETH LAMAN TRIP (POA ACHTERHOEK) EN WIM MEIJNEN (CC SCHAERSVOORDE IN AALTEN)
FOTOGRAFIE VERSE BEELDWAREN

Het project Smart Technical Education (STE) wil de samenwerking tussen vmbo-scholen en het bedrijfsleven structureel aan elkaar verbinden: samen gaan zij verantwoordelijkheid nemen voor het in standhouden van de keuzevakken bij vmbo-techniekopleidingen die belangrijk zijn voor de Achterhoekse economie. Deze samenwerking moet tot gevolg hebben dat alle vmbo-scholen techniekonderwijs kunnen aanbieden en dat leerlingen kunnen blijven kiezen voor de keuzevakken die voor de Achterhoekse bedrijven van belang zijn. Want vmbo-techniekopleidingen zeer cruciaal voor de Achterhoekse economie. Vmbo-techniek is de belangrijkste instroom voor mbo-techniek en de Achterhoek heeft veel werkgelegenheid op dit niveau.

Hoe? Door de uitvoering van de praktijkvakken van vmbo-techniek te laten plaatsvinden bij het bedrijfsleven en de bedrijfstak scholen. Door het realiseren van een netwerk van technische opleidingsplaatsen dat onmiddellijk kan inspelen op de behoefte van bedrijven en de technologische veranderingen. Waar jongens en meisjes door beroepsbeoefenaars uit de technische praktijk worden opgeleid op

werkplekken met de modernste machines en kennismaken met de nieuwste technieken en processen.

Doordat de leerlingen in verschillende bedrijven komen, maken ze kennis met een scala aan technische beroepen, krijgen ze een helderder beroepsbeeld en leren ze hoe de kennis opgedaan op school wordt toegepast in de praktijk.

De vmbo-scholen gaan gezamenlijk met bedrijfstak scholen en het bedrijfsleven een infrastructuur bouwen waardoor de belangrijkste keuzevakken techniek in de Achterhoek voor alle leerlingen bereikbaar blijven. Hierdoor hebben vmbo-leerlingen, waar ze ook wonen in de Achterhoek, de mogelijkheid om deze keuzevakken te volgen. Wanneer dat niet in de directe omgeving van de vmbo-school zou kunnen, dan is er STE-vervoer.

Hoe werkt het in de praktijk?

Een leerling wil het keuzevak '3D-vormgeving en realisatie' doen, een onderdeel van het profiel media, vormgeving en ICT (MVI). Voor Achterhoekse bedrijven is het belangrijk dat leerlingen dit vak kunnen kiezen. Er wordt veel gedaan met 3D-printing en de regio zich wil profi-

leren als Smart Industry regio.

Maar dit profiel wordt op weinig vmbo-scholen aangeboden. Ook op de vmbo-school van de genoemde leerling(e) wordt MVI niet aangeboden. Door het keuzevak in te vullen in samenwerking met een bedrijf in de buurt van de vmbo-school kan de leerling dit vak toch kiezen.

Het belang

Door STE aan het bestaande onderwijs toe te voegen kan een leerling zich toch scholen in een richting die normaliter niet aangeboden wordt op zijn of haar school. Daarnaast biedt deze vorm van onderwijs ook kansen voor het aantrekkelijker en praktischer maken van de opleidingen. Immers de scholen kunnen onmogelijk de snelle veranderingen volgen in de productiemiddelen van het bedrijfsleven. Niet onbelangrijk is ook dat dit netwerk het technisch onderwijs in stand kan houden, ook als het aanbod op de scholen onder druk komt te staan door de naderende krimp.

Het kan

Dat het mogelijk is om de praktijk van het vmbo-onderwijs te laten plaatsvinden bij

bedrijven heeft het Christelijk College Schaersvoorde in Aalten bewezen. Daar is met behulp van een aanjaagpremie van het OOM een project praktijkleren voor het profiel PIE opgezet. De leerlingen zijn elke woensdag in groepjes van 2-4 naar verschillende bedrijven gegaan en hebben daar een werkstuk dat bij dat bedrijf past gemaakt. Zo hebben ze bij de ARA in Aalten een terraslantaarn en een barbecue gemaakt, bij Lensink constructie-machines in Lievelede een terraskachel, bij VanRaam in Varsseveld een fietskarretje, bij van Lochem in Aalten een autootje en bij de bedrijfstakschool Anton Tijdink een CNC-werkstuk. Na 6 weken wisselden de leerlingen. Om een indruk te krijgen van praktijkleren zie de video op YouTube, gepubliceerd op 26 juni 2015 door Jan-Willem Boezel.

Deze vorm van praktisch leren wordt gecombineerd met webcam learning, waarbij er een soort korte excursie gedaan wordt door middel van de webcam. Enkele leerlingen gaan onder leiding van een onderwijsassistent naar een bedrijf om daar een nieuwe machine of een nieuw productieproces te bekijken. De klas

zit op school voor het digibord met webcam. De leerlingen kunnen op school de innovatie zien, horen de uitleg en kunnen vragen stellen. Op deze manier houden de docenten en leerlingen gelijke tred met de vernieuwingen, ook als die verder of zelfs ver weg plaats vinden.

Smart Technical Education
Smart Technical Education maakt gebruik van de opgedane kennis bij het project van het CC Schaersvoorde. Het project wil het technisch (vmbo) onderwijs versterken door maximaal gebruik te maken van de nieuwste informatie en technologische ontwikkelingen zodat dit onderwijs leerlingen efficiënter, flexibeler, kwalitatief beter en tailor-made kan opleiden. Het project is een initiatief van alle vmbo-scholen in de Achterhoek, VNO-NCW Achterhoek, de Metaalunie, de technische opleidingsfondsen, het Graafschap College, de opleidingsbedrijven (Bedrijfstakschool Anton Tijdink, Bouwmensen Gelderland Oost, Installatiewerk Didam en Schilderschool Zutphen) en het Platform Onderwijs Arbeidsmarkt Achterhoek. ■

Sociale innovatie

“Versterk de kracht van mensen. Dat is ons grootste kapitaal”

Sociale innovatie is een voorwaarde om innovaties te kunnen realiseren. Marjonne van den Hout, procesbegeleider en coach bij leren en ontwikkelen, over menselijk kapitaal. “Het draait uiteindelijk allemaal om mensen.”

TEKST REGIO ACHTERHOEK – SUSAN HEIMPLAETZER
FOTOGRAFIE STAN BOUMAN

Sociale innovatie, wat is dat eigenlijk?

“Je kunt dit begrip van veel kanten benaderen. Vanuit mijn perspectief van leren en ontwikkelen gaat het over het optimaal inzetten van mensen in organisaties, zodat zij effectiever, duurzamer en met plezier kunnen werken en samen tot successen komen. Dat is hard nodig, juist nu.”

Waarom juist nu?

“De ontwikkelingen op het gebied van techniek, digitalisering en businessmodellen vertonen een exponentiële groei. Er komt voortdurend nieuwe informatie op ons af. Hoe beweeg ik me als organisatie, maar ook als individu in deze steeds sneller veranderende wereld? Dat vraagt wendbaarheid van organisaties en mensen: het vermogen om flexibel, creatief en met lef koers te kiezen en te blijven leren en ontwikkelen.”

Wat is de juiste mindset hiervoor?

“Ik zou uitgaan van de ‘groei’-mindset: wees gericht op mogelijkheden en niet op belemmeringen. Werk aan je ambitie, leer en groei door uiterste inspanning en ga om met de uitdagingen die je tegenkomt. Het succesvolst zijn individuen en organisaties met het doorzettingsvermogen en de veerkracht om

te leren van tegenslagen en vervolgens weer verder te gaan.”

Wat is belangrijk om de kracht van mensen en organisaties te versterken?

“Samenwerking, eigen verantwoordelijkheid en de ontwikkeling van potentieel:

Werk samen in multidisciplinaire teams, zowel in je eigen organisatie als in je externe netwerk. Zet elkaars kennis en kunde in en doe vooral waarin je zelf uitblinkt. Zo kun je slagvaardig inspelen op de snel veranderende behoeften van de markt. Een mooi voorbeeld hiervan zijn de Masterclasses Smart Industry & Business Modeling. Een Achterhoeks initiatief van ondernemers waarbij kennis, kunde en mogelijkheden vanuit diverse disciplines samenkwamen. Het resultaat was een zeer succesvol leerproces met eyeopeners voor alle betrokkenen.

Neem verantwoordelijkheid voor persoonlijke ontwikkeling en loopbaan. Hierin hebben werkgevers en werknemers ieder hun eigen rol. Persoonlijke eigenschappen en motivatie van medewerkers worden naast kennis en kunde steeds belangrijker. Bij organisaties die hun medewerkers coachen om zelfsturend en

verantwoordelijk hun persoonlijke ontwikkeling en loopbaan vorm te geven, zie je de beste resultaten.

Stimuleer en ondersteun mensen om hun drijfveren en potentieel te (her)ontdekken en verder te ontwikkelen. Succesvolle voorbeelden zijn de bedrijven waar leiders effectieve vragen stellen, ook aan zichzelf, en medewerkers volop ruimte geven om te leren. Zij accepteren daarbij dat leren soms pijn doet. De andere kant van de medaille is de enorme voldoening en energie die de ervaring van succes oproept.

Bovengenoemde factoren dragen bij aan krachtige, gezonde en toekomstgerichte organisaties met gemotiveerde, vakbekwame en flexibele medewerkers.”

Dus hoe kan een organisatie sociaal innoveren?

“Richt eerst het kompas: waar wil je naar toe? Grijp kansen en mogelijkheden aan en stimuleer medewerkers om vanuit een ‘groei’-mindset samen te leren. Zorg daarbij dat ieders talent op de juiste plek landt. En... durf daarin te geloven!” ■

Meer informatie: marjonne.vandenhout@icloud.com

Innovatie is een van de lobbyspeerpunten van werkgeversvereniging VNO-NCW Midden. Vernieuwing is nodig voor de ontwikkeling van de regionale economie en levert een bijdrage aan het oplossen van diverse vraagstukken op gebied van gezondheidszorg, vergrijzing, grondstofverbruik, klimaatverandering, voedselvoorziening e.a.

‘Innovatie begint bij inspiratie’

Leidende rol innovatie voor regionaal bedrijfsleven

In Midden- en Oost-Nederland hebben we een stevige en brede kennisinfrastructuur die positief bijdraagt aan het ontwikkelen en aanjagen van innovaties bij (maak-)bedrijven. En we hebben sterke ondernemers, die met slimme bedrijfsprocessen en innovatieve producten en diensten de concurrentie in Europa en met de wereld goed aankunnen. “Maar”, zegt Ron van Gent, directeur VNO-NCW Midden en MKB-Nederland Midden, “willen we als land en regio niet volgend zijn maar leidend, dan moet het thema innovatie hoog op de agenda staan. Bij bedrijven én politiek.”

Doel en inzet

Betrokkenheid van VNO-NCW Midden op het thema innovatie is divers. Doel volgens Van Gent is om de concurrentiepositie van ondernemers in de regio's in de volle breedte te versterken. De ondernemersvereniging stimuleert samenwerking tussen kennisinstellingen, overheden en ondernemers, waardoor uiteindelijk meer patenten en octrooien worden ontwikkeld, helpt starters naar een volgende fase van bedrijfsontwikkeling en scale ups bij het duurzaam groeien. “Het

is belangrijk voor de regio om succesvolle bedrijven te binden en te behouden. Daarnaast hebben we oog voor thema's als economie en ecologie. En in al onze activiteiten zoeken we waar mogelijk samenwerking met partijen als FME, MKB-Nederland, LTO, natuurorganisaties, mbo's, hbo's en universiteiten.”

De praktijk

Mooie woorden, maar hoe werkt dat in de praktijk? Van Gent: “Het is vooral een kwestie van weten wat belangrijk is voor de regio en daar de lobby en activiteiten op afstemmen. Partners zoeken, contacten leggen en samen initiatieven starten en de schouders zetten onder projecten. Waarbij we steeds het ondernemersbelang scherp in de gaten houden in gesprekken met overheden, instanties, onderwijs en anderen. Concrete voorbeelden van onze inzet zijn ons initiatief tot het Nationale Energieakkoord en onze betrokkenheid bij het energiebesparingsproject MKB Energy CheckUp. In de Achterhoek werken we sterk aan de profilering van de regio als smart industry regio onder de titel Smarthub Achterhoek. Vanuit VNO-NCW Achterhoek

hebben we zitting in de regiegroep Smart Industry, werken we nauw samen met het Achterhoek Centrum Technologie en waren we actief betrokken bij het InnovatieFestival 2016. Tijdens de ondernemersdag, een van de onderdelen van het InnovatieFestival, werd een verkiezing gehouden voor het meest innovatieve bedrijf van de Achterhoek. Ook tijdens de goed bezochte netwerkbijeenkomsten van onze vereniging is er aandacht voor innovatie en inspireren leden elkaar door kennisdeling en door een kijkje in elkaars keuken te geven en te krijgen. Samen werken en kennis delen maakt sterk. Met onze Industrietafel Midden Nederland bevorderen we specifieke kennisdeling tussen maakbedrijven.” Innovatie begint bij inspiratie, is de overtuiging van Van Gent. Op 20 april organiseerde de vereniging in dat kader samen met ING Bank de tweede IndustrieTOP voor honderd topondernemers uit de regio. Thema: circulaire economie en smart industry. ■

www.vno-ncwmidden.nl/lobby

Nieuw Werk:

Vul moeilijk vervulbare vacatures in met maatwerk

De uitvoering van het Regioplan Arbeidsmarkt Achterhoek is op 1 februari 2016 gestart onder de titel Nieuw Werk. Vier adviseurs vormen de ogen, oren, maar vooral de handen van het project. Samen met intermediairs of werkgevers bouwen zij maatwerktrajecten. Door zo'n traject wordt een individu of groep precies geschikt voor een bepaald beroep of specifieke functie. Dat kan door het trainen en scholen van mensen die een carrièrestap willen of gaan maken bij een andere werkgever. De zo ontstane vacature kan dan worden ingevuld door het bemiddelen van mensen die hun baan hebben verloren of hun baan dreigen te verliezen.

TEKST RIGO VAN RAAI, PROCESMANAGER NIEUW WERK – SECTORPLAN ACHTERHOEK

De sterke gevoeligheid voor conjunctuur in de Achterhoek maakt het extra moeilijk om goed opgeleide werknemers vast te houden of aan te trekken. Maar dat is nu juist waar de regio veel behoefte aan heeft. Nieuw Werk, het sectorplan Achterhoek, helpt werkgevers moeilijke vervulbare vacatures te bezetten en helpt werknemers en werkzoekenden zich te ontwikkelen in kansrijke beroepen.

De adviseurs helpen met de opbouw van het traject. Dat kan bestaan uit diverse testen, EVC of speciale begeleiding. Een korte arbeidsmarkt gerichte training is mogelijk, maar ook langere cursussen worden gesubsidieerd. Volledige opleidingen, van BBL tot duaal hbo of post-hbo zijn ook subsidiabel, voor een periode van maximaal 36 maanden. Zo worden talentvolle medewerkers, al dan niet uit een andere sector, door maatwerk scholing en begeleiding geschikt voor moeilijk vervulbare vacatures. Vakkrachten worden zo voor de regio behouden. En zeker

zo belangrijk: het creëert beweging op de arbeidsmarkt.

Succesvol aan de slag in een kansrijk beroep

Hoewel een groot deel van het geld ingezet wordt voor intersectorale mobiliteit, kunnen ook zelfstandigen die weer een baan willen of werkzoekenden met of zonder uitkering gebruik maken van de regeling. Daarbij zal niet altijd direct bij de start van het traject de vacature beschikbaar zijn. Daarom is het ook mogelijk in overleg met de adviseurs

een traject naar een kansrijk beroep te starten. De lijst kansrijke beroepen sluit aan bij wensen en verwachtingen van de Achterhoekse arbeidsmarkt en wordt daarom regelmatig herzien. Daar treft u beroepen aan als procesoperator en CNC-verspaner, maar ook praktijkondersteuner voor de huisarts, fietsenmaker en zelfstandig werkende kok. Wanneer een beroep in deze lijst is opgenomen, kan een traject ook zonder concrete vacature worden gestart. De actuele lijst staat op www.sectorplanachterhoek.nl

Economische impuls voor de Achterhoek

Wanneer de Achterhoekse instanties, vooral werkgevers, samen € 4.150.843,50 investeren, legt Lodewijk Asscher datzelfde bedrag erbij. Daarmee is € 8.301.687 beschikbaar. Hiermee kunnen talentvolle kandidaten concreet en rechtstreeks toegeleid worden naar lastig in te vullen vacatures. Bijvoorbeeld vacatures voor vrachtwagenchauffeurs of logistiek managers, maar ook vacatures waarin elektrotechniek en ICT steeds belangrijker worden door de opkomst van Smart Business in onze regio. Daarnaast is het geld ook beschikbaar om nieuwe medewerkers geschikt te maken voor nieuwe verantwoordelijkheden en werkvormen in de gezondheidszorg.

VOORWAARDEN

Nieuw Werk kan worden ingezet voor trajecten naar een –potentiele– baan bij een nieuwe werkgever. Kandidaten kunnen uit een ander of hetzelfde beroep komen. Van alle kosten, ook de salariskosten tijdens het traject, wordt 45% vanuit de subsidie vergoed. Adviseurs helpen met de formulieren zodat werkgevers maximaal worden ontzorgd. De kosten worden verder betaald door de oude en/of de nieuwe werkgever, een instantie of de werknemer zelf. Voor deelname is het noodzaak dat of de kandidaat of de vacature uit de Achterhoek komt. Daarnaast is het ook mogelijk Achterhoekers in Duitsland aan een baan te helpen, of Duitsers in de Achterhoek!

18 JUNI 2016 – TWEDE ACHTERHOEKSE NIEUW WERK DAG IN AALTEN

Pak uw kans en laat uw cv door een professional controleren of opnieuw opstellen. Bezoek één van de vele inspirerende workshops. Of laat uw LinkedIn profiel professioneel verbeteren en laat meteen in studiokwaliteit een nieuwe profielfoto maken. Als innovatieve noviteit zal iedereen in de gelegenheid zijn een professioneel video cv te laten maken in een green screen studio. De tweede Achterhoekse Nieuw Werkdag vindt plaats bij Schaersvoorde aan het Stationsplein in Aalten, pal tegenover het station. De deuren zijn op 18 juni open van 10:00 tot 16:00 uur.

Inmiddels zijn de eerste trajecten niet alleen opgesteld, maar ook uitgevoerd en afgerond. Zo is een taxichauffeur nu aan het werk als asbest saneerder. Een voeger werkt na een korte arbeidsmarkt gerichte training als CNC operator, maar ook een notarislerk is vanuit het notariaat begeleid naar de techniek. Ook een medewerker van Symbus is door hen begeleid naar een nieuwe werkgever met een training in het stellen en monteren van lagers, ketting(wielen), riemen en MAG-, en TIG lassen.. Medewerkers van het failliete TSN kunnen na maatwerk training bij een andere organisatie weer aan het werk, deels in hetzelfde, deels in een ander beroep. De adviseurs voeren tientallen gesprekken per week. Maar ook via de adviseurs van vele partijen in de Achterhoek worden trajecten aangedragen. Maar we doen meer: zittende medewerkers laten zien hoe ze zichzelf kunnen verbeteren door een maatwerk traject. Voor moeilijk vervulbare vacatures zoeken we kandidaten. Een aantal keer per jaar organiseren we daarom de Achterhoekse Nieuw Werk Dag.

Achterhoekse Nieuw Werk Dag

Op 19 maart vonden ruim 500 innovatieve carrière switchers hun weg naar het Graafschap College waar de eerste Achterhoekse Nieuw Werk Dag plaats vond. Bezoekers namen deel aan diverse interactieve workshops en brachten een bezoek aan het Kansen Café met actuele vacatures. Op deze dag waren diverse infostands ingericht over uiteenlopende onderwerpen: van werken in Duitsland tot Maatwerk opleidingen, van mbo tot hbo. Maar ook hebben bezoekers een Creatief CV laten maken of een concreet loopbaanadvies gekregen. Veel bezoekers zijn met een concrete afspraak met een van de aanwezige werving en selectiebureaus of detacheerders naar huis gegaan.

*Een pensioen
van deze tijd*

*voor een
werkgever
van deze tijd.*

Rabo BedrijvenPensioen

Het Rabo BedrijvenPensioen biedt u een moderne pensioenregeling. U kunt heldere keuzes maken en houdt inzicht in de kosten. En u geeft daarmee elke medewerker online inzicht in z'n eigen pensioenopbouw.

Kijk op rabobank.nl/bedrijvenpensioen

Een aandeel in elkaar

Rabobank

Ondernemers met grootse plannen en ambitie om te vernieuwen en te innoveren, zitten goed in de Achterhoek. Rabobank Noord- en Oost-Achterhoek heeft voor deze ambitieuze ondernemers zelfs een aparte Innovatiemanager aangesteld.

TEKST **ELLY MOLENAAR**

Ronald van Wetering

“Innovatief ondernemen zit in de aard van de mensen hier”

Dat is niet voor niks. “We vinden het als bank ontzettend belangrijk om innovatie te stimuleren”, legt Directeur Bedrijven Ronald van Wetering uit. Door innovatie ontstaat tenslotte een nieuwe economische dynamiek waarin meer kansen zichtbaar worden. Dit versterkt het bedrijfsleven, zorgt voor groei en verbetert bovendien werkgelegenheid. “Een belangrijk klimaat voor ambitieuze ondernemers”, vindt Van Wetering. “We proberen te helpen door bij te dragen met kennis die wij in huis hebben, door partijen in contact te brengen met relaties uit ons netwerk en soms door ze financieel te ondersteunen. We stimuleren en steunen projecten die de regionale economie kunnen versterken en die zichzelf op termijn kunnen bedruipen.”

Smart Industry

Rabobank is altijd een bank van en voor de klanten geweest. Samen kom je nou eenmaal verder dan alleen, is de visie. Om die reden vloeit een deel van de jaarwinst altijd terug in de maatschappij. “Dat gebeurt hier dus ook”, zegt Innovatiemanager David van Lynden. “Er is in de Achterhoek veel meer mogelijk dan men op voorhand wellicht denkt. Je hoort

veel negatieve berichten over wegtrekkende jongeren, maar feit is dat we hier gevestigd zijn tussen verschillende universiteiten en hogescholen. Een hoog opleidingsniveau dus. En dat hebben we nodig!” De wereld wordt tenslotte steeds complexer en technischer. Er vindt vaker kruisbestuiving plaats tussen verschillende wetenschappelijke domeinen. Van Lynden: “In de precisielandbouw vloeien techniek en landbouw bijvoorbeeld samen. En dat zien we ook in de Smart Industry, waar robotisering, miniaturisatie en digitalisering zorgen voor een enorme verandering van de gehele industriële productieketen. Veranderingen die enorme kansen bieden voor de regio Achterhoek.”

De vraag is hoe ondernemers deze kansen kunnen benutten. Daar willen we ze mee helpen. Om deze reden ondersteunen we onder andere de Master Class Smart Industry & Business Modeling, een programma gemaakt door prominente, regionale industriebedrijven voor bedrijven in de maakindustrie om daadwerkelijk stappen te zetten naar een slimmere industrie. Op www.smarthubacademy.nl vind je hier meer informatie over.”

D’ran!

Van Wetering en Van Lynden zijn ervan overtuigd dat de functie van Innovatiemanager uitermate goed in de Achterhoek past. “Volgens de Erasmus Universiteit is deze regio één van de meest innovatieve van Nederland. Dat verbaast ons niet. Ondernemen zit in de aard van de mensen hier. Ze doen eerst en gaan er dan pas over praten. Zo is dat ook met innoveren. Men ziet kansen en gaat aan de slag. D’ran!” Van Lynden noemt als voorbeeld de vele Achterhoekse familiebedrijven in onder andere de maakindustrie. “Ze zijn vaak wereldwijd marktleider op een heel specifiek onderdeel. Als deze bedrijven blijven innoveren, zijn ze een enorme stimulans voor de economische activiteit in de regio. Dat is goed voor al onze klanten. En als het goed gaat met onze klanten en de regio, gaat het ook goed met de bank. Het mes snijdt dus aan twee kanten.” ■

Meer informatie? www.rabobank.nl/noa

Techniepact Achterhoek – De Liemers komt vanuit beide POA's en geeft een stevige impuls in overzicht en samenwerking bij techniek promotie activiteiten. Veel partijen zijn enthousiast om het talent bij jongeren boven te halen. Maar hoe zorg je ervoor dat de bloei door gaat? En dat talenten behouden blijven voor regionale ondernemers? Dit artikel geeft overzicht en laat verbindingen zien.

TEKST JAN HEERES EN WILMA DE WOLF

Uit andere regio's bezoeken ondernemers technieklokalen in de Achterhoek om van te leren. Alex van Gruijthuisen uit Beneden-Leeuwen in technieklokaal Aalten.

Techniektalenten ontdekken en behouden voor Achterhoek en de Liemers

Platform Onderwijs Arbeidsmarkt POA Achterhoek maakt zich sterk voor verbeteren van samenwerking in de Triple Helix (3x O = ondernemers, onderwijs en overheid) op de regionale arbeidsmarkt. In het POA trekken partijen samen op voor een vitaal Achterhoek met Agenda 2020 als leidraad. Op www.poa-achterhoek.nl leest u meer of contact met Liesbeth Laman-Trip: l.lamantrip@poa-achterhoek.nl.

POA de Liemers is een netwerkorganisatie van ondernemers, overheid en onderwijs. Deelnemers zijn onder andere Rijn IJssel, Quadraam, HAN, Lindus, Presikhaaf Bedrijven Werkzaak en werkgevers als Cito Benelux, Randstad, TNT, ERN, verpleeghuis Liemerij en gemeenten.

Op www.poadeliemers.nl leest u meer of via Marc Samuels (sam.vin@hetnet.nl, 06-423 00 640).

Techniepact Achterhoek – De Liemers

Anderhalf jaar terug ondertekenden veel partijen Techniepact Achterhoek-De Liemers met doelstellingen 1) Geven van overzicht, 2) Bevorderen van samenwerking en 3) Geven van impulsen. Achterhoek en de Liemers willen vooruit en met het Techniepact komen er acties om uitdagingen op te lossen. Informatie: www.poadeliemers.nl/docs/techniepact.pdf

Technieklokalen

Veel basisschoolleerlingen in de Achterhoek en de Liemers bezoeken technieklokalen of Innovatiecentrum ICER, nemen deel aan een activiteit als de Techniekdag of doen als teams mee aan techniekwedstrijden, zoals FIRST LEGO League (FLL) of het Techniektoernooi. De acht technieklokalen vormen een centraal punt waar leerlingen hun affiniteit met techniek kunnen ontdekken.

De lokalen zijn met steun van bedrijven ingericht. Twaalfhonderd leerlingen bezoeken dit schooljaar vier keer het Technoplaza Zevenaar. Afgelopen najaar vulden ruim 500 leerlingen van 26 scholen de Attitude Techniek Monitor (ATM) enquête in. Actieve scholen waren onder andere Het Kompas Didam, De Tragelijen Lobith, De Carrousel Zevenaar, Sint Jozef Loil en De Ontdekking Didam. De ATM is een door de Technische Universiteit Twente ontwikkeld meetinstrument om bij leerlingen hun beelden van en attitude ten opzichte van techniek te meten.

Komende zomer vullen leerlingen opnieuw deze enquête in en wordt er vergeleken met de startresultaten. Informatie Jan.Heeres@btechs.nl (06-280 43 751).

Wetenschap & Techniek door onderzoekend en ontwerpend leren Kenniscentrum Wetenschap en Techniek

Technoplaza Zevenaar is een technieklokaal waarin vrijwilligers met een paar professionele krachten leerlingen techniek enthousiast maken.

First Lego League
(FLL Achterhoek 2010 Girl Power)

Vak talent aan het werk.

Gelderland (KWTG) ijvert voor verduurzaming van W&T onderwijs op basisscholen door professionalisering van leerkrachten in de didactiek van Onderzoekend en Ontwerpend Leren (OOL) en scholen te stimuleren W&T een plaats te geven in hun onderwijs en schoolplan. Door kinderen uit te nodigen zelf te gaan ontdekken vanuit een onderzoekende houding en zelf oplossingen te bedenken voor problemen stimuleert dat hun nieuwsgierigheid, creativiteit en doorzettingsvermogen. Deze leergierige houding helpt hen eigen talenten in beeld te krijgen en te ontwikkelen.

Achterhoek heeft twee voorbeeldscholen. OBS 't Montferland 's Heerenberg past vanuit W&T steeds meer het OOL toe en werkt samen met het technieklokaal om kinderen uit te dagen een eigen ontwerp te bouwen. Sinds kort leren kleuters om te gaan met onderzoekbare vragen. IKC

de Bosmark Dinxperlo werkt aan één pedagogische en educatieve doorgaande leerlijn in het ontwikkelen van toptalenten. Zelfvertrouwen, nieuwsgierigheid en geloof in jezelf en de ander zijn belangrijke pijlers.

Nieuwsgierig?
info@kwtg.nl of www.kwtg.nl

Innovatie in onderwijs en bedrijfsleven

In het Centrum voor Innovatief Vakmanschap Oost Nederland (CIVON) werken scholen en bedrijven samen om innovaties te bevorderen met onder andere het Achterhoek Centrum voor Technologie (ACT) van Martin Stor. Begin dit jaar ging het ACT op in het Regionale Centrum voor Technologie (RCT) Gelderland (www.rctgelderland.nl). Informatie: martinstor@act-nu.nl (06 – 222 02 780).

Mooi voorbeeld zijn innovatiehubs waarbij een of meer bedrijven een hbo-afgestudeerde werknemer in dienst nemen voor hun innovatievragen.

BètaTech Services: ambities via maatwerkplannen realiseren
Scholen en bedrijven willen samenwerken en zoeken naar bruikbare vormen. Mensen met ambitie hebben ideeën om iets nieuws te realiseren, maar uitwerken naar concrete plannen blijkt vaak lastig. BètaTech Services helpt ambities om te zetten in plannen en te realiseren in activiteiten met leerlingen, leerkrachten en ondernemers.

Wilt u hieraan bijdragen?
Vul op www.btechs.nl het reactieformulier in of spreek met Jan Heeres (06-280 43 751) of Wilma de Wolf (06-278 32 611) over uw ambities. ■

VERHEIJ METAAL SPECIALIST IN PLAATBEWERKING

GEEN VAN ONZE MOGELIJK-
HEDEN IS HET LASERSNIJDEN
EN PONSNIJBELLEN (OF COMBI-)
VAN INDUSTRIËLE PRODUCTEN.
DOEK KUNNEN WIJ VOOR U:

CNC-KANTEN

LASSEN/
ASSEMBLEREN

ULFT
(0315) 64 08 77

VERHEIJ

METAAL BV

WWW.VERHEIJMETAAL.NL

We ♥ PrintMedia

Houdt u ook zo van schitterend drukwerk, scherpe prijzen en uitstekende service? Neem nu contact op en ondervind zelf de geweldige kwaliteit van ons Nederlands/Baltisch traject: optimaal van boom tot deur.

Bouwmeesterweg 52 | 3123 AA Schiedam T 010 247 6666 W www.balmedia.com E info@balmedia.com

 BalMedia

BUSINESS FLITSEN

VITACON HR SERVICES EN LUTEIJN GROEP FUSEREN

Na een jaar van voorbereidingen is sinds 1 mei 2016 de fusie tussen Vitacon HR Services en Luteijn Groep een feit. Beide bedrijven gaan breed gespecialiseerd samen verder onder de naam Vitacon Luteijn HR-specialisten. Er zijn vestigingen in Doetinchem, Zevenaar en Nijmegen. Door de fusie ontstaat één middelgrote Gelderse HR-organisatie die zich richt op advisering en dienstverlening op het gebied van instroom, doorstroom en uitstroom van personeel. Binnen de eigen gelederen kan

de organisatie onder meer terugvallen op HR-specialisten en adviseurs op het gebied van Mens & Organisatie, Preventie & Verzuim en Salaris & Advies. Vitacon HR Services en Luteijn Groep werken al sinds begin 2015 samen. Laatstgenoemde verruilde om die reden afgelopen jaar haar kantoor in Arnhem voor de locatie langs de A12 in Zevenaar. Klanten van beide organisaties en medewerkers hebben in dat opzicht al kunnen wennen aan de samenwerking. Vitacon Luteijn maakt deel

uit van het Stolvijk KennisNetwerk. Een netwerk van specialisten dat, naast HR dienstverlening, one-stop-consultancydiensten aanbiedt op het gebied van accountancy, fiscaliteit, controlling, HR services, Business Intelligence, ICT, bedrijfsvername, herstructurering, integriteitmanagement, onderzoek en governance. Wie meer wil weten over het nieuwe Vitacon Luteijn kan een bezoek brengen aan de website: www.vitaconluteijn.nl.

AANBESTEDING BEHEER EN EXPLOITATIE SPORTHAL IJSSELWEIDE GENDRINGEN

De gemeente Oude IJsselstreek heeft besloten het beheer en de exploitatie van de nieuwe sporthal IJsselweide in Gendringen aan te besteden. Ter voorbereiding daarop heeft het college op dinsdag 19 april 2016 een notitie over de kaders voor de aanbesteding vastgesteld. In deze notitie is onder meer vastgelegd dat sporthal IJsselweide vooral een maatschappelijke functie moet vervullen. Het gebruik door onderwijs en sportverenigingen moet worden geborgd. Tevens heeft de gemeente voorwaarden gesteld waaraan de toekomstige exploitant moet voldoen. Om zowel lokale, regionale als landelijke (markt) partijen in de gelegenheid te stellen om voor de opdracht in aanmerking te komen, is gekozen voor het uitvoeren van een openbare aanbestedingsprocedure. De aanbestedingsprocedure wordt begeleid door bureau Andres cum suis. Er kunnen tot uiterlijk 6 juni 2016 inschrijvingen worden gedaan. Het aanbestedingsbestek beschrijft duidelijk welke voorwaarden de gemeente stelt

en welke gunningscriteria worden toegepast om uiteindelijk tot een keuze voor een exploitant voor sporthal IJsselweide te komen. Naar verwachting kan vanaf september 2016 met de exploitatie van sporthal IJsselweide worden gestart.

DACHSER BENELUX BLIJFT GROEIEN

Dachser zet zijn groei in de Benelux door. In 2015 noteerde de logistiek dienstverlener een omzetstijging van bijna 9 procent ten opzichte van het jaar ervoor. In 2015 genereerde Dachser in de Benelux een totale omzet van 216 miljoen euro, een groei van 8,5 procent ten opzichte van 2014. Ook het aantal zendingen en vervoerde tonnage stegen met respectievelijk 7,9 procent en 10,5 procent. Ook in Nederland realiseerde Dachser positieve cijfers, de bruto-omzet steeg met 9,5 procent en ook het aantal zendingen en tonnage zijn in aantallen vooruitgegaan. Het wereldwijde netwerk van Dachser breidt zich steeds verder uit, de belangrijkste exportmarkt voor Nederland is nog steeds Duitsland, maar de handel naar andere gebieden groeit ook behoorlijk. In 2015 heeft een nieuwe opzet van de logistiek bij Azkar in Spanje (overgenomen in 2013), geleid tot succesvolle resultaten voor de goederenstromen naar en vanuit Spanje en Portugal. In 2013 vond in de branche te Waddinxveen een uitbreiding van het warehouse met 5.000 vierkante meter plaats. Nadat Dachser in Zevenaar in 2012 een geheel nieuw pand betrokken had en de vraag naar magazijnopslag en contractlogistiek bleef stijgen, werd eind 2015 het voormalige pand weer in gebruik genomen. Hier werd geïnvesteerd in 3.000 vierkante meter warehouse. De komende jaren zal er in Zevenaar verder geïnvesteerd worden in zowel op- als omslagruimte. In Waddinxveen is reeds 17.000 m² warehouse in gebruik.

De Viske: de weg naar maatwerk ICT-oplossingen!

Laat ICT het werk voor u doen!

De Viske ICT kan uw organisatie optimaal ondersteunen en begeleiden op meerdere disciplines, waaronder:

- ICT-Beheer
- Applicatie-ontwikkeling
- Afas ondersteuning/ koppelingen

De Viske ICT
STROOMLIJN UW ICT PROCESSEN

T 0314 760 710 info@deviske.nl www.deviske.nl

Meer uit online marketing halen?

Google

Boosters, Online Marketing Specialisten

Neem vrijblijvend contact op met een van onze Online Marketing Specialisten!

✉ info@boosters.nl ☎ 0314 - 763 683

Google AdWords, SEO, Facebook Ads, Analytics
E-mailmarketing, Conversie Optimalisatie & meer!

boosters
online marketing specialisten

Google Partner   Onderdeel van internetvisie   MailChimp EXPERT MARK

Hersenstichting Nederland

BEROERTE

Door een beroerte kan ik niet meer goed voor mijn kind zorgen.

GEEF VOOR EEN BETER HERSTEL
Giro 860

www.hersenstichting.nl/beroerte

BESTELRENT B.V.
autoverhuur

ALTIJD DE BESTE PRIJS!
WWW.BESTELRENT.NL

Verhuur | Shortlease | Leasing

STICHTING LIVA
WE CARE

Problemen rondom de bevalling, de tijd ervoor of na de geboorte en/of de ziekte van je kindje(s)?

vind ons op Facebook
f Stichting LIVA

Heeft u al aangifte inkomstenbelasting gedaan?

De reclamespotjes zijn u vast niet ontgaan. De snelle aangifte indieners krijgen nog in juni bericht, aldus de Belastingdienst. En wat blijkt, de Belastingdienst laat weten in maart bijna 6 miljoen aangiften inkomstenbelasting over het jaar 2015 te hebben ontvangen. Dit zijn er meer dan vorig jaar, toen de teller rond die tijd op 5,4 miljoen aangiften stond. Laat u uw aangifte door een ander verzorgen, dan is het bovenstaande minder van belang. Door de 'uitstelregeling' van de accountant heeft u in de regel tot 1 mei 2017 de tijd om uw aangifte over 2015 in te (laten) dienen. En als u in 2015 een reële voorlopige aanslag of teruggaaf heeft betaald of ontvangen dan bent u al een goed eind op weg.

Ieder belastingjaar attendeert de Belastingdienst u op onderwerpen waar extra aandacht aan wordt besteed. Vanaf het aangiftejaar 2015 is dit veranderd in 'servicethema's': van giften en scholing tot bijzondere zorgkosten en eigen woning. Kortom, zo ongeveer de hele aangifte dus... Maar dit is informatie vooraf om fouten te voorkomen en niet meer bedoeld om extra op te controleren, aldus de Belastingdienst.

Een heel ander onderwerp, maar niet onbelangrijk is de 'autobrief II'. Een aantal nieuwsbrieven geleden attendeerde ik u al op dit wetsvoorstel met wijzigingen van de autobelastingen voor de periode 2017-2020. Op 12 april jl., heeft de Tweede Kamer dit wetsvoorstel aangenomen. Dit betekent dat de zakelijke autorijder een bijtelling voor privégebruik van 22% gaat betalen. Alleen de volledig elektrische auto krijgt nog een lagere bijtelling (4%). Anders dan eerst beoogd zal ook voor de plug-

in-hybride auto direct vanaf 2017 het bijtellingstarief van 22% gaan gelden. Particulieren die zo'n tweedehands semi-elektrische auto willen kopen krijgen een korting. Tot en met 2020 (aanvankelijk 2018) betalen zij de helft van het normale MRB-tarief. Van de geleidelijke verlagings van de BPM wordt de dieseltolslag uitgezonderd.

Gelukkig is het nog geen 2017 en moet het voorstel nog langs de Eerste Kamer. Hebben we nog even de tijd om er aan te wennen. O ja, heeft u de aangiftedeadline van 1 mei niet gered? Dan ontvangt u eerst nog een herinnering gevolgd door een aanmaning. Waarna het dan toch echt wel zaak is om de aangifte binnen 10 werkdagen in te dienen.

AKOESTIEK PROBLEEM OP JE WERKPLEK?

PR-RUNNER®
ACOUSTICS & INTERIOR EXPERIENCE

WWW.PR-RUNNER.COM • (0)544 398810
LICHTENVOORDE

InCassobond
INNOVATION IS COMMUNICATION

Grotestraat 35
7081 CB Gendringen
085-7600267

INFO@INCASSOBOND.NL - WWW.INCASSOBOND.NL

Groothandel in koffie, koffiemachines, snoep & frisdrank automaten.

KOFFIE+
est 2014
• JOUW FRIJZE IS ONZE PASSIE •

Gelreweg 24 3843 AN Harderwijk T 0341 76 72 95 www.koffie-plus.nl

Samen werken aan de veiligheid

Bureau Voor Bedrijfsveiligheid
BvB
Wogereis Uift

Preventie
Risico inventarisatie (RI&E)
Bedrijfsnood- en ontruimingsplannen

Opleiding en training
BHV / VCA
EHBO
Reanimatie + AED

Onderhoud, keuring en levering
Blusmiddelen en noodverlichting
Inbraak- en branddetectie
Camerabewaking / AED

Ir. Sassenstraat 30
7071 BC Uift
T 0315-630604
M 06-51865843
E info@bedrijfsveiligheidwogereis.nl

NTBHV
BESCHERMING
VEILIGHEID

WWW.BEDRIJFSVEILIGHEIDWOPEREIS.NL

HULSHOF
KANTOOR SPECIALISTEN

www.hulshof-kantoor-specialisten.nl - Lichtenvoorde

kantoorartikelen | kantoor machines | kantoor meubelen | projektinrichting

WORKWEAR
4 ALL

ONS DOEL IS U ONTZORGEN
IN WERKKLEDING EN WERKSCHOENEN

www.workwear4all.nl

Een goed gevoel bij communicatie
www.profilers.nl

INTEGRITY
design

INTERNET DIENSTEN

WEBSITES WEBAPPLICATIES MARKETING
WWW.INTEGRITYDESIGN.NL

F.B. DEURVORSTSTRAAT 43 - 7071BG - ULFT - T: 06 - 53 83 98 37

MULDERSGROEP

Administratie Automatisering Belastingen

In één handeling de urenbriefjes verwerken voor:

- **Loonadministratie**
- **Projectadministratie (kosten- en opbrengsten)**
- **Facturering**
- **Financiële administratie**

Dit werkt sterk kostenbesparend, is efficiënt, én er worden minder fouten gemaakt. Het optimaal geïntegreerde ERP programma is nu voor u beschikbaar. Ook met HRM.

Waarom nog niet bij u?

Tel.: 0315 - 68 19 47 - www.muldersgroep.nl

Mijn dochter kreeg
een aanval tijdens
het zwemmen.
Toen ging bij haar
het licht uit.
Doodeng!

GRATIS
ADVERTENTIE
CBF
VOOR
GOEDE DOELEN

Geef mensen met epilepsie
ZICHT OP GENEZING

Epilepsiefonds
De Macht van het Kleine

epilepsie.nl/zichtopgenezing

**GRATIS
INRICHTING
T.W.V. € 1.500**

OPEL MOVANO, VIVARO EN COMBO

- GRATIS INRICHTING OF OMBOUW T.W.V. € 1.500
- 5 JAAR 0% RENTE OP DE FINANCIERING

Kiest u nu voor een nieuwe Opel Movano, Vivaro of Combo, dan regelt de Opel dealer gratis de inrichting of ombouw t.w.v. € 1.500. Plus 5 jaar lang 0% rente op de financiering. Dat maakt een nieuwe Opel Bedrijfswagen, toch al uitblinkend in betrouwbaarheid en lage kilometerkostprijs, er nog aantrekkelijker op. Kom nu naar onze showroom voor een proefrit en offerte-op-maat.

Doetinchem, Plakhorstweg 1-3, T. 0314 - 341 600

www.broekhuis.nl

Gemiddeld brandstofverbruik en CO₂-uitstoot: liter/100 km 10,6 - 4,2; km/liter 9,4 - 23,8; CO₂ gr/km 249-126
Prijzen exclusief btw/bpm en kosten rijklaar maken. Kijk voor financierings-, actie- en verkoopvoorwaarden op opel.nl. Wijzigingen voorbehouden.

NU NOG MET **LAGE** BIJTELLING

**LAATSTE
50 STUKS
OP VOORRAAD**

**Profiteer bij Wassink Autogroep ook
in 2016 nog van 5 jaar **14% bijtelling****

**PEUGEOT 308 VANAF
€ 19.990**

BEL WASSINK AUTOGROEP VOOR EEN PASSENDE OFFERTE: 088 - 92 77 465

www.wassinkautogroep.nl

Innovatieweg 22
Microweg 51
Sodaweg 1

**Doetinchem
Nijmegen
Roermond-Herten**

(088) 927 74 65
(088) 927 74 65
(088) 927 74 65

Celsiusweg 4
Graafschap Hornelaan 169
Technopark 8

**Venlo
Weert
Winterswijk**

(088) 927 74 65
(088) 927 74 65
(088) 927 74 65

PEUGEOT

Prijzen inclusief btw/bpm, exclusief kosten rijklaar maken, overheidskosten en metallic lak. Afbeeldingen kunnen afwijken van standaardspecificaties, wijzigingen en drukfouten voorbehouden.

Hotel Landgoed Ehzerwold is prachtig gelegen op een historisch landgoed midden in de Gelderse Achterhoek. Hier staat persoonlijke aandacht voor de gast nog altijd voorop. Geniet van een welverdiende vakantie of breng uw zakelijke bijeenkomst door in een comfortabele omgeving waar groen, rust en ruimte regeren.

Hotel Landgoed Ehzerwold

Natuurlijk Goed!

Landgoed Ehzerwold bestaat al ruim 100 jaar en fungeerde ooit als ziekenhuis en later als sanatorium voor TBC-patiënten. Er zijn nog vele unieke elementen te zien in het pand. Tegenwoordig is Landgoed Ehzerwold een aantrekkelijke locatie voor zakelijke bijeenkomsten zoals trainingen, workshops, bedrijfsfeesten of borrels. Of u nu met een collega of een relatie wilt overleggen of een bijeenkomst voor 200 personen wilt organiseren; het kan allemaal op ons landgoed. De 18 multifunctionele zalen, 11 discussiekamers, een theaterzaal en 115 moderne tweepersoonskamers met daglicht bevinden zich in de Parktuin. In de zalen zijn diverse vergaderopstellingen en combinaties van zalen mogelijk. Ook zijn alle zalen voorzien van airco, telefoon en WiFi. Audiovisuele hulpmiddelen als een beamer, flip-over en scherm staan klaar in de zaal. Daarnaast beschikt het hotel over een restaurant met serre waar dagelijks het ontbijt en een heerlijk dinerbuffet wordt gepresenteerd. Ook is er een gezellige bar met lounge waar men ook een lunch kan nuttigen.

Iets te vieren?

Van een groot personeelsfeest of een jubileumfeest tot een afdelingsuitje of gezellige borrel. Hotel Landgoed Ehzerwold is een kleurrijke locatie voor alle feesten/gelegenheden die het vieren waard zijn. Of u nu kiest voor de gezellige Bailey met bruine bar, de prachtige Serre of de sfeervolle IJsselzaal, iedere festiviteit wordt tot in de puntjes geregeld met desgewenst muziek en entertainment. Bovendien krijgen alle gasten een warm onthaal.

Vergaderen in de natuur

Weelderige bossen, uitgestrekte weilanden en akkers; de natuurlijke omgeving van Hotel Landgoed Ehzerwold spreekt tot de verbeelding. Tegen deze achtergrond is uw vergadering, trainingsweekend, conferentie of presentatie een unieke belevenis in een inspirerende ambiance. Tevens bieden het grote terras, de parktuin of de bossen van het landgoed veel buiten mogelijkheden van een wandeling tot workshop Boogschieten of Graffiti. Er is altijd wel een leuke activiteit te verzinnen die past in uw programma. ■

www.ehzerwold.nl

VERGADERAANBIEDING, 8-UURS:

- * Comfortabele vergaderzaal met onbeperkt koffie/thee/koekjes en kannen ijswater in de plenaire zaal (vergaderzaal aangepast aan het aantal personen).
- * Gebruik van flip-over en stiften, schrijfmateriaal, beamer en scherm.
- * Gratis WiFi in het hele hotel.
- * Uitgebreid lunchbuffet met o.a. een (warme) snack, soep en salades.
Prijs slechts € 39,50 per persoon
- * **Luxe variant voor slechts € 45,50 per persoon**
Inclusief koffieontvangst met Achterhoekse lekkernij, zoetigheden in de zaal, in de middag frisdrank en fruit in de zaal.

Proef het buitenleven
à la Carte ontbijten, lunchen of dineren in Plattelandse sfeer!
bij Carpe Diem!

Reserveren kan via 0314 65 14 24

Langeboomsestraat 5, Vethuizen • Montferland • www.hotelparpediem.nl

Accommodatie voor training, vergader, en recreatiegroepen in Gaanderen.

Informatie:
 06-44115569 - www.bongerd.eu

Toplocaties in Oost-Gelderland

't Boshuis
Fam. Rietman

het Betere Boshuis Bed
Sterk in Tent(huis) vakanties

Ook hét adres voor uw
Boerengolf... heerlijk
onthaasten in een
landelijke omgeving.

Boshuisweg 8 - 7233 SE Vierakker
Tel. 0575 - 44 13 02 www.tboshuis.nl

Buiten Inzicht

Op een prachtige plek in de Achterhoek, net buiten het sfeervolle dorpje Hengelo, bevindt zich de vergaderlocatie BuitenInzicht.

Ideaal voor trainingen gericht op ontplooiing en ontwikkeling, zoals teambuilding, personal coaching en mindfulness.

Koningsweg 8
7255KR Hengelo gld
0575-470086
info@buiteninzicht.nl
www.buiteninzicht.nl

Landgoed Ehzerwold

Weelderige bossen, uitgestrekte weilanden en akkers. De natuurlijke en inspirerende omgeving van Hotel Landgoed Ehzerwold spreekt tot de verbeelding.

Tegen deze achtergrond is uw vergadering, trainingsweekend, conferentie of presentatie een unieke belevenis. Meer info over mogelijkheden en vergaderarrangementen, kijk op www.ehzerwold.nl.

LANDGOED EHZERWOLD
Ehzerallee 14 - 7218 BS ALMEN
T: 0575-431143 - I: www.ehzerwold.nl

Landhuis de Bevermeer

Graag verwelkomen wij u en uw relaties, collega's of cursisten voor uw training of workshop in een persoonlijke, natuurlijke en inspirerende omgeving. Landhuis de Bevermeer is een stijlvolle, unieke en sfeervolle locatie, gelegen in twee hectare privé natuurbos op 10 minuten rijden vanaf de A12. Zeer geschikt voor exclusief gebruik door groepen van 10 tot 15 personen, die prijs stellen op privacy, rust en sfeer.

Bevermeerseweg 12 - Angerlo
T 088 4530542
E info@landhuisdebevermeer.nl
I www.landhuisdebevermeer.nl

Rezonans

Geschikt voor:

- Vergaderingen
- Heisessies
- Teambuilding
- Coaching voor bedrijven
- Brainstorm sessies
- Arrangementen op maat

Adresgegevens

Oude Borculoseweg 12, Warnsveld
Gelderland, Nederland
T 0575 431171
M 06 51257921
E info@rezonans.nl
www.rezonans.nl

groensaccommodaties en meer...

Inspiratie, rust en ruimte vindt u bij Gelders Groenland in Barchem. Het adres voor groepsvakanties, vergaderingen en teambuilding activiteiten. Families, vrienden en zorggroepen tot 45 personen kunnen hier, genietend van het buitenleven vakantie vieren.

Voor de zakelijke markt bieden wij verschillende vergaderarrangementen, met of zonder overnachting. Bezoek de website: www.geldersgroenland.nl en laat u verrassen op de virtuele rondleiding!

Haytinkdijk 1b, 7244 NZ Barchem / Tel. 06-53153580 / 06-12996251
info@geldersgroenland.nl

Wij zijn twee jongens met een droom een eigen restaurant

Na 20 jaar in de horeca werken voor een werkgever hebben wij de stoute schoenen aangetrokken en zijn voor ons zelf begonnen. De Italiaanse keuken staat bij ons hoog in het vaandel na jaren met twee Siciliaanse koks te hebben samen gewerkt. Zij hebben de kneepjes van de Italiaanse keuken aan ons doorgegeven.

Als wij de Minnarij moeten omschrijven noemen wij het een gezellige eetgelegenheid met een open sfeer. Onze gasten krijgen een kwalitatief goede, restaurantwaardige maaltijd geserveerd met inderdaad een forse Italiaanse invloed.

De Minnarij was liefde op het eerste gezicht. Een mooi en intiem eethuisje met een knusse, haast huiselijke uitstraling. Met een ligging aan de rand van het Marktpllein die ons prima past. Vastgeknoopt aan het steeds levendiger wordende uitgaansplein van Zevenaar, maar net ver genoeg verwijderd van alle lawaai en geloop

om bij mooi weer in alle rust op ons terras te zitten. Met dat terras zijn we heel blij, want als kers op de taart is er dat wat Zuid-Europees aandoende zicht op de prachtige kerk en de pomp. Met dat piepkleine stukje Zevenaar waan je je even in een Italiaans dorpje.

Wij verwelkomen U graag in ons Eethuisje.
Ronnie van kempen & Pascal Scholten

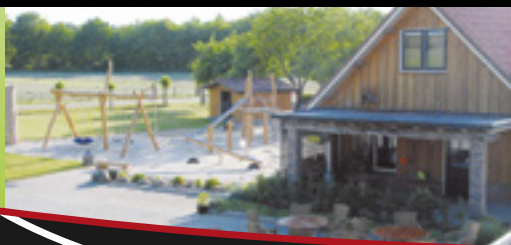
Voor meer info www.minnarij.nl
Markt 19 - 6901 AG Zevenaar
Tel 0316-372250 - E info@minnarij.nl

- Groepsvakanties
- Teambuilding
- Vergaderingen
- Kinderfeestjes

Haytinksdijk 1b, 7244 NZ Barchem
Telefoon +31 6-12996251 / +31 6-53153580

www.geldersgroenland.nl

Succesvolle editie De Graafschap Zakenmanifestatie 2016

Op 23 en 24 maart 2016 vond voor de negende keer de Zakenmanifestatie op het terrein van Betaald Voetbal De Graafschap. Bezoekers konden zich bij 76 stands laten informeren over de diverse bedrijvigheid in de Achterhoek.

Centraal stond het thema 'Proef de Passie'. Elke stand mocht een eigen invulling geven aan dit brede thema: van hapjes tot sfeer, en van passie voor het ondernemen tot innoveren. De organisatie zorgde zelf ook voor de nodige sfeer. Op de eerste avond vond de modeshow met de selectie spelers plaats. Op donderdagavond waren Heidi und die Heino's aanwezig. Beide avonden werden afgesloten met een gezellige netwerkborrel. ■

www.dgzm.nl

ZÉKER ~~WETEN~~, WONEN, ZÉKER LEVEN.

Wist u dat Heilbron in 1932 als makelaardij begonnen is? Door de toenemende vraag naar verzekeringen verdween deze dienst echter meer en meer naar de achtergrond. Maar daar is verandering in gekomen: voortaan treedt Heilbron Mulders Quint Makelaardij voor ons en ú op als sterke partner op de woningmarkt. Ondertussen blijven we er ons bij Heilbron Assurantiën op focussen dat u ook lekker kunt leven vanuit uw nieuwe woning, door o.a. verzekeringen en hypotheek op maat.

Wilt u profiteren van een daadkrachtige makelaar met een stevige achterban? Met dezelfde korte lijnen en aantrekkelijke tarieven als u bij Heilbron Assurantiën gewend bent? Informeer dan eens bij uw persoonlijke adviseur bij Heilbron of kijk voor meer informatie op www.heilbron.nl/nieuws/makelaardij-terug-van-weggeest.

Heilbron

Edisonstraat 92

7006 RE Doetinchem

Postbus 99

7000 AB Doetinchem

t (0314) 37 32 60

f (0314) 37 32 70

e info@heilbron.nl

www.heilbron.nl

HEILBRON

Anno 1932

zéker weten, zéker leven.

OOST-GELDERLAND
ZAKENAUTOTESTDAG

Geslaagde netwerkdag

Op donderdag 21 april vond de jaarlijkse zakenautotestdag van Oost-Gelderland Business plaats. Testrijders konden gedurende deze dag de capaciteiten van een aantal nieuwe modellen van bekende merken uitvoerig testen. Oost-Gelderland Business kijkt terug op een geslaagde dag en bedankt alle deelnemers, autodealers en locaties van harte!

Dealers:

- Charles Lamerus, Broekhuis
- Jurgen Helmink en Sven Schlichters, Herwers Groep
- Rob Vriese en Rob ten Have, Automobielfabriek Ten Have
- Niek Herwers, Auto Mido
- Patrick olde Agterhuis, Broekhuis

Locaties:

- Gastronomie De Luifel, Ruurlo
- Hotel Landgoed Ehzerwold, Almen
- Het Klooster, Ulft
- The Hunting Lodge, Rozendaal

Deelnemers:

- Jan Pieter Makkink, BOOST Bedrijfsadviesing
- Patrick Lehman, Gastronomie de Luifel
- Lotte van Antwerpen, Gejo Interpack
- Geurt Hilmer, IBG Incasso
- Rob Kriek, Incassobond
- Dave Gotjje, NED Fire & Security
- Jan Stinessen, NED Fire & Security
- Patrick Rosendaal, Rosendaal Schilderwerken
- Dorin Geurts, Schmitz Booms
Gerechtsdeurwaarders
- Glen Hermsen en Robin Sturuss, Skyberate
- Ronald Damen, Damen Gifts
- Harry Verheij, Verheij Metaal
- Henk Vellekoop, VTC Travel Solutions
- Jeroen Wopereis, Workwear4all

Testauto's:

- BMW 3-serie
- BMW 7-serie
- Nissan Qashqai
- Nissan Leaf
- Renault Megane
- Renault Talisman
- Toyota Prius
- Toyota RAV4
- Mitsubishi Outlander
- Opel Astra

Innovation
that excites

VERANDER UW BUSINESS MODEL BIJ HERWERS

4% BIJTELLING

SUBSIDIEMOGELIJKHEDEN

NISSAN LEAF

100% ELEKTRISCH

LEASE VANAF

€ 419 /MND

Gratis e-Vier pakket:

- 4 jaar gratis snelladen bij alle FastNED laadstations
- 4 jaar gratis onderhoud
- 4 jaar gratis vakantieauto via Hertz*
- 1 gratis oplaadpunt voor thuis, incl. basisinstallatie

21% BIJTELLING

NISSAN QASHQAI

BUSINESS EDITION

LEASE VANAF

€ 536 /MND

Riant uitgerust met o.a.:

- NissanConnect navigatie
- Lederen bekleding
- Nissan Safety Shield Plus
- Panoramadak

Laan v.d. Dierenriem 29
7324 AB Apeldoorn
Tel. (055) 369 62 12

Solingenstraat 3
7421 ZN Deventer
Tel. (0570) 519 360

Kruisbergseweg 8
7255 AE Hengelo GLD
Tel. (0575) 46 22 44

Kelvinstraat 2
6902 PW Zevenaar
Tel. (0316) 52 35 23

www.herwers.nl/nissan

[facebook.com/herwers](https://www.facebook.com/herwers)

twitter.com/herwers

Vanaf leaseprijs gebaseerd o.b.v. 60 maanden/ 10.000 km per jaar full operational lease via Nissan Business Finance, incl. verzekering excl. BTW en vervangend vervoer. Het e-Vier pakket is gratis bij aanschaf van een nieuwe Nissan LEAF in de periode 1 april t/m 30 juni 2016. Het pakket kan niet gecombineerd worden met andere acties en is niet inwisselbaar tegen contanten. Maximaal 12 weken gedurende 4 jaar. Aan de onderdelen van het e-Vier pakket zijn nog diverse andere voorwaarden verbonden, vraag uw verkoopadviseur naar de exacte voorwaarden.

Overeenkomstig 715/2007 EG. Min./max. verbruik Nissan-gamma gecombineerd: 4,1-7,4 l/100km, resp. 24,2-13,5 km/itr. CO₂-uitstoot variërend van 0 tot 169 gr/km.

“Een auto die lekker stil rijdt en stabiel op de weg ligt.”

NISSAN LEAF

DEALER: HERWERS NISSAN
AFGEVAARDIGDE TIJDENS TESTDAG: SVEN SCHLICHTER

Jeroen Wopereis: “Een complete auto voor in de stad en omgeving. Het comfort is prima. De navigatie en audio ziet er een beetje goedkoop uit. De achteruitrijcamera functioneert naar behoren en de prijs is in verhouding. De auto is vooral geschikt voor korte afstanden.”

Patrick Rosendaal: “Het elektrisch rijden vond ik uitzonderlijk goed en het is bovendien ook nog eens milieuvriendelijk. Het zitcomfort was goed. De navigatie en achteruitrijcamera functioneerden prima. De Leaf is een auto die gezien bijtelling en fiscale aftrekposten voor de zakelijke rijder interessant is.”

Jan Stinessen: “Deze Nissan heeft me aangenaam verrast. Een auto die lekker stil rijdt en stabiel op de weg ligt. Het comfort is erg goed met uitstekende stoelen. De achteruitrijcamera is handig. Je zou bijna niet meer zonder kunnen. De prijs is oké. Gezien de actieradius is deze auto helaas voor mij geen optie.”

Henk Vellekoop: “Deze Nissan Leaf is al weer beter dan de eerste versie van een paar jaar geleden. De auto rijdt goed en ligt strak op de weg. De camera’s rondom functioneren tot volle tevredenheid. Voor een particulier is deze Nissan te duur. Zakelijk is deze auto zeker interessant.”

SPECIFICATIES

Merk: Nissan
Model: Leaf
Type: 30 kWh Tekna
Transmissie: Automaat
Vermogen: 109 pk
Koppel: 254 Nm

Rijbereik: 250 km
Acceleratie (0 tot 100): 11,5 sec
Topsnelheid: 144 km/u
Uitrusting: 360° Panoramisch zicht,
17" lichtmetalen velgen, LED
koplampen met follow-me-home
functie

Verkoopprijs: € 31.790,- (excl. accu)
Leaseprijs: € 419,- (full operational,
obv. 20.000 p/jr, 4 jaar, excl. btw)
Vanaf prijs: € 24.840,-
Informatie: www.herwers.nl

“Vier woorden: sportief, ruim, luxe en comfortabel.”

NISSAN QASHQAI

DEALER: HERWERS NISSAN

AFGEVAARDIGDE TIJDENS TESTDAG: SVEN SCHLICHTER

Ronald Damen: “Een stoere wagen die netjes is afgewerkt en voorzien is van een fraai panoramadak. De achteruitrijcamera is een openbaring omdat die 360 graden kan draaien. Deze Nissan is zijn geld volledig waard. Een echte familiewagen die zelfs op zandwegen een prima wegligging heeft.”

Lotte van Antwerpen: “Wat een lekkere, rustig rijdende auto. De motor is binnenin nauwelijks hoorbaar. Over de hele linie is de Nissan Qashqai netjes afgewerkt en voorzien van een mooi panoramadak. Het zitcomfort is heerlijk en goed in te stellen. De achteruitrijcamera werkt ook goed aan de zijkant. Door zijn stoere uiterlijk en heer-

lijk zitcomfort is aanschaf een interessante optie.”

Dave Gotje: “Vier woorden: sportief, ruim, luxe en comfortabel. De camera rondom is een uitstekend hulpmiddel bij het achteruitrijden en parkeren. Dit is een auto die gezien zijn ruimte en sportief uiterlijk het aanschaffen waard is.”

Rob Kriek: “Ik was geïmponeerd door de grootte van deze Nissan. Qua comfort zag het er allemaal prima uit. En door de hoge zit heb je een goed overzicht op de weg. De prijs is in verhouding. Je krijgt een auto met veel comfort en een goede acceleratie.”

SPECIFICATIES

Merk: Nissan

Model: Qashqai

Type: 1.6 DIG-T TEKNA

Transmissie: Handgeschakeld

Cilinderinhoud: 1.600 cc

Vermogen: 163 pk

Koppel: 240 Nm

Verbruik: 1 op 16,6

Acceleratie (0 tot 100): 8,9 sec

Topsnelheid: 200 km/u

Uitrusting: Verwarmbare voorstoelen, Bi LED koplampen, 19"

Lichtmetalen Velgen, Intelligente parkeerassistent

Verkoopprijs: € 33.740,-

Leaseprijs: € 536,- (full operational, obv. 20.000 p/jr, 4 jaar, excl. btw)

Vanaf prijs: € 24.790,-

Informatie:

www.herwers.nl

“Zowel het exterieur als het interieur is zeer fraai afgewerkt.”

RENAULT TALISMAN

DEALER: HERWERS RENAULT
AFGEVAARDIGDE TIJDENS TESTDAG: JURGEN HELMINK

Harry Verheij: “Een goede auto met een verrassend mooi design. Het comfort is wat je mag verwachten van een Franse auto. De stoel gaat automatisch naar voren als mensen achter in en uit willen stappen. Verder functioneren alle opties naar behoren.”

Geurt Hilmer: “Een mooie chique auto die tot in de puntjes is afgewerkt. Alleen vind ik de automaat wat traag. Het comfort is goed met lekkere stoelen. De navigatie is door het grote scherm goed zichtbaar. De prijs is voor deze auto acceptabel.”

Patrick Lehman: “Een nette auto die zeer compleet is uitgerust en van alle moderne

gemakken is voorzien. Helemaal top zijn de elektrische verstelbare stoelen die zowel kunnen verwarmen als koelen. Prettig is ook het grote scherm van de navigatie dat eenvoudig te bedienen is. Wel zou deze Renault meer koppel mogen hebben in de hoge toeren. Voor de rest een nette auto die zeker geschikt is als reiswagen.”

Robin Sturru: “Zowel het exterieur als het interieur is fraai afgewerkt. Het is een comfortabele auto voor lange ritten. Alleen de motor vind ik te weinig vermogen hebben. De prijs vind ik wat hoog voor deze Renault, maar de kwaliteit is er ook naar want die is een stuk hoger dan ik verwacht had.”

SPECIFICATIES

Merk: Renault
Model: Talisman
Type: Energy dCi 130 Intens
Transmissie: Automaat
Cilinderinhoud: 1.598 cc
Vermogen: 130 pk
Koppel: 320 Nm

Verbruik: 1 op 22
Acceleratie (0 tot 100): 10,8 sec
Topsnelheid: 205 km/u
Uitrusting: 18" lichtmetalen wielen,
4Control, Full LED koplampen,
Renault MutliSense
Verkoopprijs: € 39.090,-

Leaseprijs: vanaf € 469,-
excl. BTW (full operational,
obv. 20.000 p/jr,
4 jaar, excl. btw)
Vanaf prijs: € 28.990,-
Informatie: www.herwers.nl

“Deze Renault ziet er zowel van binnen als van buiten erg goed uit.”

RENAULT MEGANE

DEALER: HERWERS RENAULT

AFGEVAARDIGDE TIJDENS TESTDAG: JURGEN HELMINK

Jeroen Wopereis: “Een sportieve auto met fijne stoelen die zijn uitgerust met massage-opties. De navigatie is prima, maar is door het matte scherm soms slecht zichtbaar. De prijs is in verhouding.”

Ronald Damen: “De eerste indruk bevestigde mijn beeld van Renault: een mooie en sportieve auto met strakke lijnen. In het interieur wordt wel veel kunststof gebruikt. Het zitcomfort is prima. De audio was door de Bose speakers voortreffelijk. Ook de achteruitrijcamera functioneert en geeft ook beeld van wat er rondom de auto gebeurt. Dit is een mooie auto met veel opties tegen een prima prijs/kwaliteit verhouding.”

Patrick Rosendaal: “Deze Renault ziet er zowel van binnen als van buiten erg goed uit. De stoelen zitten prima en de Bose-installatie werkt uitstekend. Dit is een redelijke auto met een mooie uitstraling die flink wat motorgeluid maakt.”

Lotte van Antwerpen: “Ik moest in het begin wennen aan het vrij hoge dashboard waardoor ik de neus niet kon zien. Verder is het een degelijke auto met een uitstekende comfortgehalte. Bovendien is de Megane voorzien van moderne features zoals navigatie, achteruitrijcamera, een super audio-installatie. Op zich een keurige auto die met zijn tijd is meegegaan.”

SPECIFICATIES

Merk: Renault

Model: Mégane

Type: Bose

Transmissie: Handgeschakeld

Cilinderinhoud: 1.461 cc

Vermogen: 110 pk

Koppel: 260 Nm

Verbruik: 1 op 27

Acceleratie (0 tot 100): 11,3 sec

Topsnelheid: 188 km/u

Uitrusting: R-Plug & Radio+ Bose

DAB+ premium audiosysteem,

17 inch lichtmetalen wielen,

Visio systeem met lane,

departure warning,

Verkoopprijs: € 25.990,-

Leaseprijs: € 295,- (full operational, obv. 20.000 p/jr, 4 jaar, excl. btw)

Vanaf prijs: € 20.290,-

Informatie:

www.herwers.nl

“Deze auto is gemaakt om zuinig, comfortabel en soepel te rijden.”

TOYOTA PRIUS

DEALER: AUTOMOBIELBEDRIJF TEN HAVE
AFGEVAARDIGDE TIJDENS TESTDAG: ROB VRIESEN

Harry Verheij: “Deze auto is er voor gemaakt om zuinig, comfortabel en soepel te rijden. De navigatie vind ik vaag vergeleken met andere auto’s. Het comfort is eenvoudig en goed. Vanwege het benzineverbruik is deze auto een interessante optie.”

Rob Kriek: “Ik had nog nooit in een Prius gereden en ik moet zeggen dat deze auto veel beter is dan ik had gedacht. Het is een lekker comfortabele auto met veel opties en een navigatiescherm dat in de autoruit te zien is.”

Geurt Hilmer: “Over het algemeen zag deze Prius er verzorgd uit. Qua design is

het een aparte auto, maar dat doet niets af aan de goede rijeigenschappen. De stoelen zitten goed maar zijn alleen handmatig in te stellen. De navigatie en audio was top en erg duidelijk. Voor het geld krijg je een zuinige milieubewuste auto.”

Robin Sturuss: “Voor mensen die een voertuig willen dat goedkoop en betrouwbaar is, is de Prius perfect. Verder werken alle opties zoals de navigatie, audio en achteruitrijcamera naar behoren. Echt een auto voor iemand die goed en goedkoop wil rijden.”

SPECIFICATIES

Merk: Toyota

Model: Prius

Type: 1.8 Hybrid Executive Automaat

Transmissie: Automaat

Cilinderinhoud: 1.800 cc

Vermogen: 122 pk

Koppel: 163 Nm

Verbruik: 1 op 30,3

Acceleratie (0 tot 100): 10,6 sec

Topsnelheid: 180 km/u

Uitrusting: Parelmoer lak

Verkoopprijs: € 38.344,-

Leaseprijs: € 640,- (full operational, obv. 20.000 p/jr, 4 jaar, excl. btw)

Vanafprijs: €29.995,-

Informatie:

www.toyota-doetinchem.nl

DE NIEUWE RAV4

TOYOTA

ALWAYS A
BETTER WAY

NU OOK ALS KRACHTIGE HYBRIDE

De nieuwe RAV4 is er vanaf € 33.995,-

Brandstofverbruik (EC 2015/45W) 4,9-5,1 L/100km (19,6-20,4 km/L); CO2 115-118 gr/km.

Afgebeeld: RAV4 AWD Hybrid Executive Business van € 45.795,-. Vraag uw Toyota dealer naar de voorwaarden. Wijzigingen voorbehouden.

Ontdek de nieuwe Prius

De nieuwe kijk op schoonheid

De nieuwe Prius is er vanaf € 29.995,-

Brandstofverbruik (EC 2015/45W) 3,0-3,3 L/100km (30,3-33,3 km/L); CO2 70-76 gr/km.

Prijzen incl. BTW, excl. kosten rijklaar maken en verwijderingsbijdrage. Afgebeeld is de Prius 1.8 Hybrid Executive Automaat vanaf € 35.995,-. Wijzigingen voorbehouden.

Ten Have

Doetinchem, Logistiekweg 32, 0314-322611,
www.tenhavedoetinchem.nl

“Ik heb deze Toyota ervaren als een bijzondere luxe auto met veel comfort.”

TOYOTA RAV4

DEALER: AUTOMOBIELBEDRIJF TEN HAVE
AFGEVAARDIGDE TIJDENS TESTDAG: ROB TEN HAVE

Glen Hermsen: “Wat me gelijk opviel bij deze grote SUV is de voorkant die er erg gelijk uitziet. Terwijl de achterkant wat blokkerig is qua vormgeving. De rijeigenschappen mogen er zijn. De auto rijdt lekker soepel en comfortabel. Het zitcomfort voldoet volledig aan mijn eisen. Je zit in deze Toyota lekker hoog en de stoelen zijn elektrisch verstelbaar. De prijs is zeer concurrerend in dit segment ten opzichte van onder andere BMW en Mercedes.”

Ronald Damen: “De buitenkant oogt een beetje hoekig. De binnenkant is ruim en mooi afgewerkt. Deze RAV4 rijdt lekker rustig en comfortabel. Het comfort is prima.

De auto heeft een lekkere hoge zit met geriefelijke elektrisch verstelbare stoelen. De features zijn meer dan gemiddeld. De achteruitrijcamera laat de auto uit verschillende hoeken zien. Knap als je tegen een paaltje rijdt met deze auto.”

Patrick Roosendaal: “Deze Toyota ziet er van buiten en binnen mooi en verzorgd uit. Het rijgedrag is prima en comfortabel. De stoelen zitten heerlijk. En het navigatiesysteem werkt prima. Alleen vind ik het scherm wel klein. In deze uitvoering lijkt me de prijs/kwaliteit goed gezien de vele opties. Voor alleen al het rijcomfort zou ik de RAV4 aanschaffen.”

SPECIFICATIES

Merk: Toyota	Koppel: 270 Nm	Leaseprijs: € 798,- (full operational, obv. 20.000 p/jr, 4 jaar, excl. btw)
Model: RAV4	Verbruik: 1 op 19,6	Vanafprijs: € 33.995,-
Type: AWD 2.5 Hybrid Executive	Acceleratie (0 tot 100): 8,3 sec	Informatie:
Business Automaat	Topsnelheid: 180 km/u	www.toyota-doetinchem.nl
Transmissie: Automaat	Uitrusting: Toyota Safety Sense	
Cilinderinhoud: 2.500 cc	Luxury-pakket	
Vermogen: 197 pk	Verkoopprijs: € 49.190,-	

DE BMW 330E PLUG-IN HYBRIDE.

OM STIL VAN TE WORDEN. OM NOG
MAAR TE ZWIJGEN VAN DE
LAGE BIJTELLING.

Netto bijtelling vanaf

€226,- P/MND

Leaseprijs vanaf **€699,- P/MND**
Vanafprijs **€44.764,-**

KOM GERUST LANGS VOOR EEN PROEFRIT BIJ
BROEKHUIS OOST.

MET 15% BIJTELLING

Broekhuis Oost

Doetinchem
Innovatieweg 12
7007 CD Doetinchem
(T) 0314 - 32 63 51

Broekhuis Oost

broekhuisoost.nl

**BMW maakt
rijden geweldig**

“Een magnifieke sedan.
Het comfort is
in één woord geweldig.”

BMW 7-SERIE

DEALER: BROEKHUIS

AFGEVAARDIGDE TIJDENS TESTDAG: CHARLES LAMERUS

Glen Hermesen: “Een magnifieke sedan. Het comfort is in één woord geweldig. De zitstoelen zijn volledig elektrisch instelbaar en zijn voorzien van een massagefunctie. De navigatie is uiterst geavanceerd: dit wordt op de voorruit geprojecteerd evenals de snelheid. Met het Bowers & Wilkins surround systeem lijkt het of je in een concertzaal zit.”

Jeroen Wopereis: “Dit is een nette auto die mooi is afgewerkt, maar bovenal erg soepel rijdt. Je hebt niet het gevoel dat je een grote bak onder je kont hebt. Ook het comfort laat niets te wensen over. De stoelen zijn fijn en hebben een mooie kleur. En

de navigatie is helder en overzichtelijk. Het kost wel wat, maar dan heb je ook wat.”

Dorien Geurts: “Wat een grote luxe auto, met aan de binnenkant schitterende bekleding. Het comfort is dan ook helemaal af. Beter kan niet. Het was een genot en een spannende ervaring om in deze auto te mogen rijden.”

Henk Vellekoop: “Wat een luxe en comfortabele superauto. Qua comfort en afwerking zit alles erop en eraan. Eigenlijk valt er niks meer te wensen. De prijs zal gezien de luxe wel kloppen. Als ik het budget had dan werd het uit de 7-serie, een 740/750.”

SPECIFICATIES

Merk: BMW

Model: 730d

Transmissie: Automaat

Cilinderinhoud: 3.000 cc

Vermogen: 265 pk

Koppel: 620 Nm

Verbruik: 1 op 19

Acceleratie (0 tot 100): 6,1 sec

Topsnelheid: 250 km/u

Verkoopprijs: € 127.500,-

Leaseprijs: € 1.730,-

(full operational, obv. 20.000 p/jr, 4 jaar, excl. btw)

Vanaf prijs: € 96.797,-

Informatie:

www.broekhuisgroep.nl

“Voor het geld krijg je een hele mooie sportieve gezinsauto.”

BMW 3-SERIE

DEALER: BROEKHUIS

AFGEVAARDIGDE TIJDENS TESTDAG: CHARLES LAMERUS

Jan Stinessen: “Deze BMW is me erg meegevallen. Hij heeft sportief rijgedrag en ligt strak op de weg. Binnenin is deze auto mooi afgewerkt met comfortabele stoelen en voorzien van een luxe en uitgebreide navigatie in 3D. Erg praktisch is de informatie op het display. Voor het geld krijg je een hele mooie sportieve gezinsauto.”

Robin Sturres: “Een klasse auto die op alle fronten goed rijdt en comfortabel zit, passend bij een sportieve rijstijl. De navigatie werkt soepel. Prijs is op zich goed en ook zakelijk te verantwoorden. Het heerlijke stuurgedrag en het aantal pk's is voor mij een overweging om deze aan te schaffen.”

Rob Kriek: “Deze BMW 3-serie is zonder meer een zakelijk verantwoorde aanschaf. De auto is snel en oogt door het front heel stoer. Zelf vind ik deze BMW voor mijn gevoel aan de kleine kant. Los hiervan is het comfort prima en het interieur is mooi afgewerkt. De navigatie is top. Qua aanschaf is deze BMW niet te duur. Ik zou zelf gaan voor lease.”

Lotte van Antwerpen: “Wat een mooie auto en wat een comfort en afwerking. De navigatie werkt erg prettig met een fijn menu. Hetzelfde geldt voor de audio-installatie. Echt een auto met karakter door onder andere zijn stoere neus.”

SPECIFICATIES

Merk: BMW

Model: 320d Touring

Transmissie: Automaat

Cilinderinhoud: 2.000 cc

Vermogen: 163 pk

Koppel: 400 Nm

Verbruik: 1 op 20

Acceleratie (0 tot 100): 7,8 sec

Topsnelheid: 225 km/u

Verkoopprijs: € 51.000,-

Leaseprijs: vanaf € 812,-
excl. BTW (full operational,
obv. 20.000 p/jr, 4 jaar, excl. btw)

Vanaf prijs: € 47.146,-

Informatie:

www.broekhuisgroep.nl

“Deze Mitsubishi Outlander is tot in de finesses afgewerkt.”

MITSUBISHI OUTLANDER PHEV

DEALER: AUTO MIDO
AFGEVAARDIGDE TIJDENS TESTDAG: NIEK HERWERS

Patrick Lehman: “Deze Mitsubishi Outlander is tot in de finesses afgewerkt. De stoelen zijn perfect afgesteld en aan je eigen comfort aan te passen. De hoge zit is ook heerlijk. En qua bedieningsgemak is alles aanwezig. Voor het geld krijg je een relaxte, comfortabele reiswagen die gezien de gunstige bijtelling zijn aanschaf waard is.”

Dorien Geurts: “Een prachtige auto met een hoge instap en prima zitcomfort. Het was de eerste keer dat ik in een Outlander

reed en ik moet zeggen: het is een mooie auto die perfect rijdt. Alleen voor mij ietsje te groot.”

Geurt Hilmer: “Een heerlijke auto om in te rijden. De Outlander heeft een mooie uitstraling en het comfort is prima, mede vanwege de heerlijke stoelen. De navigatie en het scherm zijn erg duidelijk. De prijs/kwaliteit is in verhouding gezien de uitrusting en het motorvermogen.”

SPECIFICATIES

Merk: Mitsubishi
 Model: Outlander
 Type: PHEV
 Transmissie: Automaat
 Cilinderinhoud: 1.998 cc
 Vermogen: 121 pk en 164 pk
 Koppel: 190 Nm en 332 Nm

Verbruik: 1 op 55
 Acceleratie (0 tot 100): 11 sec
 Topsnelheid: 170 km/u (gelimiteerd)
 Uitrusting: Instyle+ uitvoering met sportpack

Verkoopprijs: € 53.990,-
 Leaseprijs: € 659,- (full operational, obv. 20.000 p/jr, 4 jaar, excl. btw)
 Vanaf prijs: € 41.990,-

Informatie: www.automido.nl

AUTO ÉN AANBOD VAN HET JAAR.

Ongekend veel klasse voor uw geld.

- IntelliLux LED® Matrix-koplampen • 18-voudig verstelbare AGR Wellness comfortstoel
- Opel OnStar: uw persoonlijke assistent met 4G Wi-Fi

Astra 5-deurs vanaf € 19.995 | Astra Sports Tourer vanaf € 22.295

De nieuwe Astra. Tart de topklasse.

BROEKHUIS
beweegt mensen

Plakhorstweg 1-3
7008 AS Doetinchem
T. (0314) 34 16 00

www.broekhuis.nl

Gemiddeld brandstofverbruik: liter/100 km: 6,0 - 3,4; km/liter: 16,1 - 29,4; CO₂ gr/km: 142 - 89.
Kijk voor de actie- en verkoopvoorwaarden op opel.nl. Wijzigingen voorbehouden. Prijzen incl. btw/bpm, excl. kosten rijklar maken.

18X

Puur Porsche voor maar

€60,-

Ontvang 12 x Puur Porsche Magazine +
6 reeds verschenen edities voor €60,-

Puur Porsche magazine is het onafhankelijk maandmagazine voor elke Porsche liefhebber. Het blad staat boordevol met reportages over typen Porsches uit heden en verleden, techniek, onderhoud, tuning, interviews, races, evenementen en lifestyle.

www.puurpm.nl

12X

Great British Cars voor maar

€45,-

Ontvang 6 x Great British Cars +
6 reeds verschenen edities voor €45,-

Great British Cars is een onafhankelijk magazine voor de liefhebber van Engelse auto's. Wil je een jaar lang elke twee maanden Great British Cars ontvangen en ook nog eens 6 reeds verschenen edities cadeau krijgen, ga dan naar www.greatbritishcars.nl, vraag een abonnement aan en vul daarbij achter je naam de actiecode 12XGBC in.

www.greatbritishcars.nl

12X

Volvodrive Magazine voor maar

€45,-

Ontvang 6 x Volvodrive Magazine +
6 reeds verschenen edities voor €45,-

Volvodrive Magazine is het lijfblad voor de Volvo liefhebber. Wil je een jaar lang elke twee maanden Volvodrive Magazine ontvangen en ook nog eens 6 reeds verschenen edities cadeau krijgen, ga dan naar www.volvodrivemagazine.nl, vraag een abonnement aan en vul daarbij achter je naam de actiecode 12XVD in.

www.volvodrivemagazine.nl

“Voor de prijs krijg je een degelijke Duitse wagen met goede rijeigenschappen.”

OPEL ASTRA SPORTS TOURER

DEALER: BROEKHUIS DOETINCHEM OPEL DEALER
AFGEVAARDIGDE TIJDENS TESTDAG: PATRICK OLDE AGTERHUIS

Glen Hermsen: “Deze Opel heeft een modern uiterlijk en gelijke lijnen. Ook het comfort is verbeterd en voorzien van comfortabele elektrisch verstelbare stoelen. De audio produceert een redelijk geluid. De navigatie en achteruitrijcamera functioneren naar behoren. Voor de prijs krijg je een degelijke Duitse wagen met goede rijeigenschappen.”

Dorien Geurts: “Ik rij zelf een Opel dus ik ben bekend met dit merk. Het comfort, rijeigenschappen en uitrusting is goed. Leuk

om weer eens kennis te maken met een nieuw model Opel. En wellicht wordt het de opvolger van mijn huidige auto.”

Henk Vellekoop: “Op het eerste oog is dit een strakke auto die er goed uitziet en lekker rustig rijdt. Het zitcomfort is wat aan de harde kant, maar dat heeft mijn voorkeur. De kwaliteit is goed en voor de prijs krijg je een goed werkpaard met een degelijke uitstraling die verrassend mooi en fijn rijdt.”

SPECIFICATIES

Merk: Opel
Model: Astra
Type: 1.6 Turbo Innovation
Transmissie: Handgeschakeld
Cilinderinhoud: 1.600 cc
Vermogen: 200 pk
Koppel: 300 Nm

Verbruik: 1 op 16
Aanhangwagengewicht: 1.650 kg
Acceleratie (0 tot 100): 11 sec
Topsnelheid: 220 km/u (begrensd)
Uitrusting: leverbaar in meerdere motorvarianten en als automaat

Verkoopprijs: € 30.395,- (5-deurs)
Leaseprijs: € 329,- (full operational, obv. 20.000 p/jr, 4 jaar, excl. btw)
Vanaf prijs: €: 19.995,- 5-deurs
€ 22.295,- Sports Tourer
Informatie: www.broekhuis.nl

FUNAUTOTESTDAG: TESTRIJDERS GEZOCHT

Meerdere keren per jaar treft u in Oost-Gelderland Business de Zakenautotestdag aan; een spetterend evenement waarbij we de laatste modellen aan een kritische test onderwerpen. 16 juni is het weer zover. Dan zullen tijdens de Funautotestdag de nieuwste fun-auto's door onze trouwe lezers worden uitgetest. We sluiten deze enerverende testdag af met een borrel, waarbij u kunt netwerken met dealers en andere ondernemers in uw regio.

Bent u op zoek naar een nieuwe personenwagen en gevestigd in de Achterhoek? Meld u dan nu aan voor onze autotestdag op 16 juni. Surf naar [komsten en laat uw gegevens achter. Uiteraard is deelname geheel gratis en vrijblijvend. We selecteren onze testrijders op basis van aanmelding, dus wees er snel bij.](http://www.oostgelderlandbusiness.nl/bijeen-</p></div><div data-bbox=)

Wilt u als autodealer uw nieuwste modellen ter beschikking stellen aan onze testrijders? Of als stoplocatie meedoen aan deze dag? Neem dan contact op met Joep van der Linden (024-6423449) of Ton Niesink (06-33307044) en vraag naar de mogelijkheden.

Tot ziens op de Funautotestdag

www.oostgelderlandbusiness.nl

BELEEF DE NIEUWE SPACE STAR

Ruimte voor rijplezier

- Standaard 5-deurs en 5 zitplaatsen
- Zeer complete uitrusting
- Laag brandstofverbruik
- Keuze uit 9 stoere kleuren
- Ook verkrijgbaar als automatisch

5 jaar garantie

SPACE STAR

VANAF

€ 10.490

Exclusief bijkomende kosten à € 753,50

Brandstofverbruik: 3,9 tot 4,3 l/100 km
CO₂-uitstoot: 91 tot 100 g/km

Auto Mido BV

Edisonstraat 5 • Doetinchem • T: 0314 - 34 66 44 • www.automido.nl

Prijs incl. BPM/BTW, excl. metallic lak en bijkomende kosten. Afgebeeld model kan afwijken van de standaardspecificaties. De Mitsubishi Space Star wordt geleverd met 5 jaar garantie en mobiliteitsservice. Imp.: MMSN B.V., Amstelveen, contact@mmsn.nl. Wijzigingen en drukfouten voorbehouden.

RENAULT
Passion for life

Renault TALISMAN en MÉGANE

Ontdek de zakelijke auto die bij u past

Renault Talisman vanaf

€ 30.590,-

Vanaf 21% bijtelling*

Netto bijtelling vanaf € 216,-

Renault Mégane vanaf

€ 20.290,-

Vanaf 21% bijtelling*

Netto bijtelling vanaf € 169,-

Doetinchem Edisonstraat 79, tel. (0314) 32 72 02

Neede Haaksbergseweg 102, tel. (0545) 28 00 00

Zevenaar Kelvinstraat 2, tel. (0316) 52 35 23

* 21% bijtelling gebaseerd op Renault Talisman Energy dCi 110 Life en Renault Mégane Hatchback ENERGY dCi 110 S&S Life. Vanafprijzen zijn inclusief btw, bpm en exclusief rijklaarmaakkosten en kosten van tenaamstelling (zoals kentekenleges). Afbeeldingen die in deze advertentie zijn gebruikt kunnen afwijken van de daadwerkelijk geleverde auto en/of specificaties in Nederland en/of fiscale categorie waarin het model valt. Voor meer informatie en de actievoorwaarden, bel gratis 0800-0303 of kijk op www.renault.nl. **Min./max. verbruik: 3,6-6,2 l/100 km. Resp. 27,8-16,1 km/l. CO₂ 95-140 g/km.**

Renault adviseert **elf**

www.herwers.nl/renault